

פניני הצדיקים

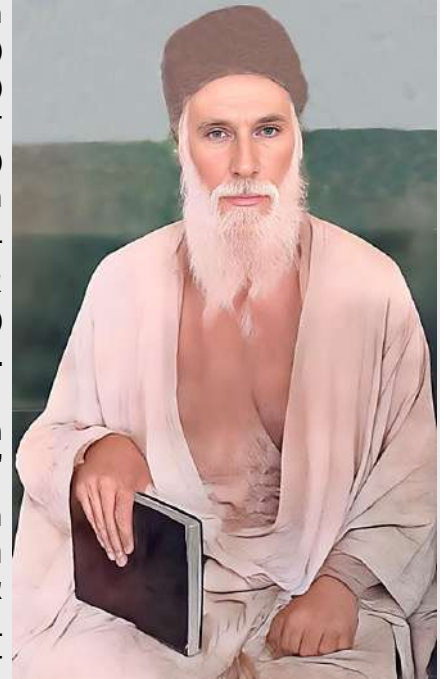
לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במיל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

המקובל הרב שמעון אגסי זצ"ל המכונה הרשב"א: נולד בבגדאד בשנת ה'תרי"ב (1852) למשפחת סוחרים, שהיגרה מפרס. משפחתו התפרנסה מיבוא צבע הניל (איסטיס) מהודו, וכמתווכי מסחר לסוחרים בכפרים. בגיל 17 עסק בחידושי התורה על דרך הסוד. **בעל רוח-הקודש. גאון עצום והיו אומרים עליו, שהוא שני לבן איש חי** (והבא"ח היה קוראו מהרש"א ר"ת מורנו הרב רבי שמעון אגסי). עיקר פעילותו של הרב הייתה שמירה והפצה של לימוד התורה והחינוך ליהדות. שימש כמגיד שיעור ב'מדרש בית זילכה' - ולאחר זמן כראש הישיבה.

אחרי הולדת בנו בכורו אהרון, נולדו לו שני בנים (ר' מנשה ור' מאיר-ששון-חי) ושתי בנות (מרת פרחא ומרת אסתר), **אך הוא שכל את שני בניו. לאחר מכן שכל גם את בנו בכורו העילוי, שנפטר ערב חתונתו במגיפת הדבר והוא בן 16 שנים בלבד.** במהלך השנים הבאות התנחם הרב, ונולדו לו שלוש בנות נוספות (מרת דינה, מרת כתון ומרת מזל), ובשנים ה'תרפ"ט-ה'תר"ע (1908/9) מלאה כוס נחמתו, עם סיום כתיבת ספרו 'בני אהרון', חגיגת בר-המצווה של בנו עזרא-ציון, והולדת בן הזקונים, אליהו-חיים.

האסון על מות הבן אהרון, הובילה אותו להעמקת יתר בתורת הנסתר. התשובה ניתנה ע"י הגאון חכם ר' יוסף חיים בתורת הגלגולים. בשנת ה'תרס"ח (1907) הקים את ישיבת 'אגודת תומכי תורה' ועמד בראשה. כמו כן דאג לכלכלת הבחורים. נפטר ב-ח' מנחם אב בשנת ה'תרע"ד (1914) ערב פרוץ מלחמת העולם הראשונה, במגיפת דבר, שפרצה בקיץ (בד"כ המגיפה הייתה פורצת באביב). חי כ-62 שנים. ציונו בעירק.

אביו: ר' אהרון. **רבותיו:** ר' ניסים הלוי. **חברותא:** ר' יהודה פתיה. **אשתו:** רחל (צ'חלה) בת ר' עבדאללה בן אליה בחר. **מתלמידיו:** ר' משה מרדכי זצ"ל. **ילדיו:** ר' אהרון, ר' מנשה, ר' מאיר ששון חי, מרת פרחא, מרת אסתר, ר' עזרא ציון, מרת דינה, מרת כתון, מרת מזל, ר' אליהו חיים. **מספריו:** **יאמרי שמעון** - דרושים וחידושים על התנ"ך והש"ס **בני אהרון** - פירוש על שער הגלגולים **ישם משמעון** - חידושים ופירושים בתורת הסוד. **זהב שבא** - תשובות וחידושים על הש"ס וש"ע **ייסודות התורה** - ביאור על יג' עיקרי אמונה **יחזיונות וגילוי אליהו**.

בתוך כתביו של הרב שמעון נמצא רישום על התגלות שהייתה לו שנתיים לפני פטירתו בה נודע לו מן השמים "כי השלים כל מה שצריך להשלים והגיע זמנו להסתלק מן העולם. ביקש שהות כדי להשיא את בנו (עזרא-ציון) עם יבמתו וניתנה לו". החכם אפרים הכהן ז"ל סיפר שבעת לימוד בליל ראש חודש אב נפלה על הרב שמעון תנומה ממנה הקיץ בבהלה וסיפר על התגלות בה נאמר לו "שמעון, מוכה". ונמצא בידי המשפחה פתק בכתב ידו בו ניתן לו רמז ליום פטירתו.

למחרת היום עלה לקברות הצדיקים הקבורים בבית העלמין ושפך נפשו בתחינה. בשלושת הימים הבאים הלך כהרגלו ללמד בישיבת 'תומכי תורה' וביום רביעי, כאשר איננו מופיע - מסתבר שנפל למשכב. כשנשאל חברו, גבאי ישיבת תומכי תורה מר ניסים הלוי, על שלום הרב שמעון, הוא הרגיע באומרו: "מחלתו קלה".

אולם מסתבר שחלה בדבר והוא נאבק קשות במחלה זו. ביום חמישי בערב קם ממיטתו, ירד לטבול בבאר שהייתה במרתף הבית. לאחר מכן אימץ כוחו ועלה על גג הבית, שם הוצעה לו מיטתו, ושם תחת כיפת השמים הבהירים של שלהי הקיץ השיב נשמתו לבוראה. כאשר נודע דבר פטירתו ביום שישי בבוקר, ירד אבל גדול על הקהילה. פסקה כל עבודה וכל החנויות, פרט לחנויות המזון – נסגרו. השבעה על מותו החל עם צום תשעה באב שנדחה בגלל השבת. ולמחרת - פרצה מלחמת העולם הראשונה.

לפרנסתו הזמין מלונדון סבון 'כחול', שהיו שמים בזמנם בכביסה לבנה ומכר אותם בחנותו. מנהגו בכל יום היה ללמוד לאחר התפילה במשך שעה עם תלמידיו, ורק אח"כ **פתח את חנותו למשך שעתיים, ושוב חזר ללימודו עד הערב.** גוי אחד שהיה לו חנות מולו ראה שהוא מרוויח הרבה מאותם שעתיים שהוא עובד, ואמר בליבו אלך ואזמין מלונדון סבון כזה ואמכור גם בשעות שהחנות של חכם שמעון אגסי סגורה, וכן עשה, **ולא עוד אלא שמכר בחצי מחיר, וכולם החלו לקנות רק אצלו.** משראה חכם שמעון שאף אחד לא קונה אצלו, אמר: **"ברוך ה', וחזר ללמוד תורה בבית המדרש".**

למחרת בא חכם שמעון לחנותו והנה הוא רואה המולה גדולה ומשטרה ליד החנות של אותו גוי. והתברר שהסבון שהוא סיפק **הרס את הבגדים הלבנים וצבע רק חצי בגד בכחול.** אותו גוי היה מופתע, וכשהביאוהו לפני השופט טען שסחורתו היא כמו של חכם שמעון אגסי ואין סיבה שכך יקרה.

שלח השופט שוטר שיקנה מחכם שמעון אגסי סבון, והכניס את מטפחתו הלבנה לתוך המים ולא קרה כלום. ואח"כ הכניס לקערה עם סבון של הגוי והנה כל המטפחת כחולה ומלוכלכת, וחייבו השופט. פנה הגוי ואמר: "ומה אעשה בכל הסחורה?". אמר לו השופט: "אני אדאג שחכם שמעון יקנה ממך את הסבונים", וכך היה חכם שמעון קנה את הכל ובמחיר מוזל.

בשנים ה'תרס"ח-ה'תר"ע (1908-1910) ירדו צרות רבות על יהדות בבל, כגון מהפכת התורכים הצעירים, הגיוס לצבא, פטירתו של הרב יוסף חיים ועוד. רבים מבני הדור נשאו אז עיניהם לחכם שמעון אגסי זצ"ל, וראו בו את המנהיג הרוחני של העדה. עוד תקפו הצרות על בבל בשנים 1911-1913, עת היתה בצורת קשה וממושכת, השערים האמירו, ההמונים רעבו ללחם, והמסחר שבת מאין קונים. ואז מורינו חכם רבי שמעון אגסי זצ"ל נקרא לקרוע את רוע הגזירה **וביום דרש דרוש חשוב שנמשך כארבע שעות בבית הכנסת הגדול בבגדאד,** שהתקהלו בו אלפי בני הקהילה, בו קרא את הקהלה לשוב בתשובה שלמה אל אבינו שבשמים. והתריע על מידות רעות שפשטו בציבור. לאחר דרוש זה, היתה התעוררות גדולה בציבור. **ומיד בערב פורים נקרע רוע הגזירה. גשמי נדבות ירדו ללא הפוגה, ובמשך הזמן שופר המצב, וקהילת בבל נצלה מהתמוטטות".**

רבי שמחה זיסל זיו זצ"ל הידוע כ'סבא מקלם' נולד בשנת ה'תקפ"ד (1824) בקלם שבליטא. מראשי תנועת המוסר. יחוס משפחתו מגיע למהר"ל מפראג, ר' עקיבא איגר, ר' אברהם ברוידא ועוד רבים. עוד בילדותו התבלט בכושר מנהיגותו. מחונן בכישרונות עצומים והפליא את מלמדיו בקושיותיו החריפות. לשקדנותו לא הייתה גבול. הוא הסתגר בחדרו וכמעט לא יצא מפתחו, למעט במקרים דחופים. **ישן במשך היממה כשעתיים וחצי כאשר חילק את השינה לחמש פעמים, חצי שעה בכל פעם** (כדי שלא לטעום טעם מיתה). בימי השבוע לא היה פושט את בגדיו ולומד כל הלילה. הייתה לו קביעות ללמוד שתיים עשרה שעות רצופות. נודעה זהירותו בממון אחרים. הקפיד מאד לבל יתארוהו בתארים. לא נתן לתלמידיו לקום מפניו או לכנותו בתואר רב'.

הגיע לשליטה גם על הרהורי ליבו והגיע לשליטת מחשבה עצומה עד שהיה נוהג לחזור בערבים על מחשבותיו של כל היום שעבר כדי לבקר אחריו. גדר על עצמו **שלא לאכול חולה מסוכן** וסבל מכאבים קשים, כדי לא לגרום צער ואי נעימות לסובביו. פתח בית-מוסר בעיירה זאגר (קובנה). הקים בקלם את בית תלמוד תורה. בשנת ה'תרל"ו (1876) הסתבך בית-התלמוד מצד השלטונות, לאחר הלשנות בדבר הסתה והרב מחלץ בקושי רב ובעקבות המקרה נאלץ לשנות את שם משפחתו מברוידא לזיו. בית התלמוד נסגר ונפתח מחדש בעיירה גרובין שב קורלנד (לטביה). נפטר ח' אב ה'תרנ"ח (1898). חי כ-74 שנים. ציונו בקלם.

אביו: ר' ישראל ברוידא. **אשתו:** בת ר' מרדכי מיודז מקלם. **בנו:** ר' נחום זאב זיו (חותנו של ר' אליהו דסלר מח"ס 'מכתב מאלהו'). **בנותיו:** רחל גיטל (נישאה לר' חיים יצחק זיו), נחמה ליבה הי"ד (נישאה לר' צבי הירש ברוידא). **מרביותיו:** ר' ישראל סלנטר (מחולל תנועת המוסר, ממנו למד בקובנה), ר' מרדכי גימפל ברוזינואה. **מתלמידיו:** ר' אליהו לופיאן (בעל "לב אליהו"), ר' נתן צבי פינקל (ה"סבא מסלבודקה"), ר' ירוחם ליבוויץ (המשגיח ממיר), ר' יחיאל מיכל טיקוצינסקי (בעל "גשר החיים" ומנהלה של ישיבת "עץ חיים"), ר' יעקב משה חרל"פ (בעל "מי מרום"), ר' אהרן בקשט, ר' איסר זלמן מלצר, ר' משה מרדכי אפשטיין, ר' נפתלי טרופ, ר' יוסף יוזל הורוביץ, ר' אליעזר גורדון מטלז, ר' יצחק בלזר מקובנה ועוד. **מספריו:** **יחכמה ומוסר** - בענייני תורה, מוסר ויראה **יכתבי הסבא מקלם** - חכמה ומוסר

אמו של רבי שמחה זיסל, הייתה אישה גדולה, ומפורסמת כלמדנית וצדקנית. היא הייתה בקיאה בהלכות עד כדי הוראה ובמיוחד בהלכות נשים. כל ימיה עסקה בצדקה וגמילות חסדים, בתור גבאית צדקה הייתה רגילה לאסוף נדבות בשעת לוויית נפטרים לטובת העניים כפי שנהוג היה בעיירות הקטנות, גם כשנפטרה עליה בתה היחידה, לא שינתה ממנהגה זה **והסתובבה בשעת הלוויה עם קופת הצדקה**, כשהיא אומרת: **"וכי משום שאני שרויה בצער ואבל, צריכים העניים לסבול?"**.

בספר **"אור דניאל"** מובא מעשה שארע עם אבי תנועת המוסר רבי ישראל סלאנטר זצ"ל. היה זה בעת הילוכו בשוק, פנה אליו אחד הסוחרים ושאל: "רבי, כיצד חיים?", כשכוונתו איך מתפרנסים, אם עוסקים כל העת בתורה הקדושה. השיב לו רבי ישראל: **"ואני שואל כיצד מתים!?"**, כשכוונתו לומר עם איזה מטען רוחני - תורה, מצוות ומעשים טובים, יגיע האדם ביום פקודה! הלך הסוחר כל אותו היום, כששאלתו של רבי ישראל מהדהדת בראשו "כיצד מתים!". בערב החליט החלטה נחושה - **עוזב הוא את מסחרו וטומן עצמו בבית המדרש**. אותו סוחר הוא לא אחר מאשר רבי שמחה זיסל 'הסבא מקלם', שהפך לאחד מגדולי תנועת המוסר וראש ישיבת קלם!

פעם 'הסבא מקלם' השתתף בחתונת תלמידו רבי אליהו דוב ליזרוביץ, בעיר לנדברובה. לפני החופה העלה לדיון דבר הלכה על טבעת הקידושין והתלקח ויכוח ער בין הנוכחים, והנה באותו זמן הגיע אל המקום רב העיירה. כאשר נודע לרבי שמחה זיסל, שזהו המרא דאתרא, הפסיק מיד להשתתף בויכוח ההלכתי ולא הוציא כל הזמן הגה מפיו, עד שהתקבל הרושם כאילו אינו כלל בן-תורה. **כל זאת מפני חששו שמא יפגע פגיעה כלשהי בכבודו וערכו של הרב**.

כאשר היה חולה פנה לחובש. ולמה? לסמוך על 'ביטחון' בלבד, שה' יתברך יעזרהו בלי עזרה מרופא - לא רצה, כי אולי אין בטחונו שלם, ולא ירפאוהו מן השמים. מאידך, **להעזר ברופא לא רצה, פן חלילה, ישים מבטחו בו ולא בה' יתברך**. לכן מצא פתרון: "חובש". מחד גיסא, הוא עושה את ההשתדלות כדי שלא תבוא רפואתו בדרך "נס", שהרי גם החובש יכול לעשות הרפואה הדרושה, אבל מאידך גיסא, יודעים הבריות שעל "חובש" אי אפשר לסמוך, וצריכים להתפלל לה' שיצליח החובש במלאכתו ויכוון לרפואה האמיתית. [לב אליהו]

רבי שמחה זיסל לא נטל לעצמו אף פרוטה אחת, לא משכר עמלו בגיוס הכספים, וגם לא מכל עבודתו החינוכית בישיבה. **פעם כשחזר ממגביותיו מסר לידי הגבאים חצי סיגריה**. לתמהונם, סיפר להם שבזמן סיום שליחותו נשארה אצלו חצי סיגריה זו, **אשר רק חציה הספיק לעשן בימי מסעותיו על חשבון המוסד**. ובכן עתה שסיים כבר המלאכה הוא מחזירה לרשות הגבאים... [תנועת המוסר ח"ב]

עד כמה שהיה דואג לטובת הזולת תעיד העובדה הבאה. פניו של רבינו, זהרו תמיד בימי שבת קדש בהוד קדושת השבת. פעם אחת נבהלו תלמידיו שומעי לקחו לראותו בשבת כבימות החול, וזיו השבת נעלם כליל מעל פניו. כך בליל שבת, ובכל אותה שבת. במוצאי שבת לאחר ההבדלה נאנח הסבא מקלם זצ"ל ואמר: "פרץ סמולנסקין מת (הוא היה מהמשכילים שבדור ההוא, והיה מפורסם בשינאה עיוורת לתורה וללומדיה). **מי יוכל להתבונן ולהכיל צער הנשמה בבואה לעולם האמת ובעומדה בדיון!**" (עלי שור)

מסופר על הסבא מקלם שרוב ימי חייו היה חולה לב אנוש, אך תמיד חשש, שסיבת חולשתו היא בגלל עצלות. ביומו האחרון כששכב על משכבו מתוך חולשה רבה, סבר כי זו שוב עצלות, ננער ממיטתו, נעל נעלים והתחיל להתהלך בחדר, עד שנזכר לדעת כי באמת אין זו עצלות אלא חולשה אמיתית. שב למיטתו, ותוך כדי חליצת נעליו, נפטר.

מסגולותיו: סגולה לבנים שיקדש את הכלה בטבעת של כסף, עגולה מבפנים ומרובעת בחוץ, מקובל בירושלים עיה"ק, שזו סגולה נפלאה לבנים, אפילו אם הכלה עקרה.

אם ראשונים כמלאכים – הגאון הרב מנחם בראדא זצ"ל

הגאון הרב מנחם בראדא זצ"ל – נולד ב-כ"ב שבט ה'תר"כ (1860). נז"נ לר' אברהם ברודא (מח"ס 'אשל אברהם'). ראשית חינוכו של רבינו היה על ברכי זקנו (סבו מצד אימו, הגאון ר' אברהם יצחק ווינברגר) ממנו עלה והתעלה במעלות התורה הקדושה. לאחר שנישא עם רעייתו שהייתה יתומה, הרה"ק ר' יהוסף רוטנברג (ה'בני שלישים' מקאסאן) הבטיח לרבינו בתור נדוניה למסור לו את כס הרבנות דק"ק טאהש. ואכן כן היה. אחר שהתחתן כשהיה כבן עשרים ושלוש שנים התמנה לשמש כמרא דאתרא בעיר טאהש במקום חותנו. אחר ששימש כרב ואב"ד בטאהש במשך עשרים שנה, התמנה לשמש כאב"ד ורב העיר קאלוב. כשהגיע לקהילתו החדשה בקאלוב הצטרפו אליו חלק מתלמידיו, שלמדו אצלו בישיבה בטאהש. הישיבה בקאלוב הלכה וגדלה. למדו שם כמאתיים וחמישים בחורים. רבינו זכה שיצאו משם תלמידים גדולים ועצומים. בשנת ה'תרפ"ה (1925) אמר רבינו לתלמידיו, שכבר יצאו מהישיבה כשנים-עשר אלף תלמידים!

בעל הנהגות מופלאות. ענק בתורה ובצדקות, ענוותן ושפל ברך. רדף צדקה וחסד. בכל יום השכים ובכה כשעה שלמה על גלות השכינה. זירז את תלמידיו להשכים בבוקר ככל האפשר, כדי שילמדו לפני התפילה. דאג לרווחתם הגשמית של תלמידיו. מימן את האוכל שסיפק לתלמידיו. ביקש מתלמידיו שכר מועט עבור מזונם. מבני העניים לא ביקש כלל. כחצי שעה, לפני שהסתיים השיעור, היה מְצַנֵּה, שילכו לאכול. רבינו בעצמו היה מסתובב בין השולחנות, בשעה שאכלו ודאג, שלא יחסר להם כלום. תמיד האיר פניו ושאל לשלום תלמידיו. בעל רוח-הקודש. הסתלק לגנזי מרומים בעיר קאלוב בערב שבת קודש ח' אב תרח"צ (1938) ושם נקבר. חי כ-78 שנים. מכיוון שהיו חשוכי בנים, הרבנית הכניסה לביתה את קרובת משפחתה הצדקת מרת שרה רחל (בת ר' מרדכי מדמטש). היא גְדְּלה אצלם כבת. כאשר הגיעה לפרקה נישאה לגה"ק ר' אשר לאווי (בן ר' אלימלך מטאהש). על פי צוואת רבינו, ר' אשר לאווי מילא את מקומו בעיר קאלוב.

סבא (מצד אביו): ר' שלמה זלמן. **סבא (מצד אימו):** ר' אברהם יצחק ווינברגר (אב"ד קליינווארדיין. מח"ס 'פני יצחק'). **אביו:** ר' אברהם (אב"ד ברזן מח"ס 'פרי החג'). **אימו:** מרת אסתר. **אשתו:** מרת מרים (בת הרה"ק ר' משולם פייש לאווי ראש שושלת טאהש הנקרא השרף מטאהש- נישא בחודש ניסן ה'תרמ"ג-1883). **מרביתיו:** סבו, ר' אברהם יצחק ווינברגר (אב"ד קליינווארדיין מח"ס 'פני יצחק'), ר' יקותיאל יהודה טייטלבוים (מח"ס 'יטב לב' מסיגט), ר' יואל צבי ראהט (מח"ס 'בית היוצר' אב"ד חוסט. רבינו היה תלמידו המובהק). **מתלמידיו:** הגאונים ר' מרדכי גרובר, ר' משולם פייש מטאהש (מח"ס 'עבודת עבודה'). **מספריו:** **באר מנחם.**

תלמידו הרה"ח ר' מרדכי גרובר זצ"ל סיפר: "דרכו בקודש של רבינו היה לחלק פשטידה לכל התלמידים לאחר התפילה בשבת. **מי שרבינו הכיר עליו, שלא הלך באותו היום למקווה, לא נתן לו פשטידה.** פעם אחת איחרתי לקום בבוקר. החלטתי, שמוטב ללכת למקווה ולהתאחר בתפילה מלבוא לתפילה בזמן לפני שטבלתי במקווה, וכך עשיתי. הלכתי למקווה. כשכנסתי לביה"מ הם כבר הגיעו ל'ברוך שאמר'. לאחר התפילה עמדתי לפני רבינו לקבל פשטידה. אמר לי רבינו: 'הן אמת, שבאת להתפלל, כשהעולם כבר התפלל' ברוך שאמר'. אעפ"כ כיוון שהיית לפני כן במקווה, תקבל פשטידה!".

○ **יפר תלמידו מרן רבינו הרה"ק ר' משולם פייש מטאהש (מח"ס 'עבודת עבודה'):** ראיתי אצל דוד זקני הגה"ק רבי מנחם בראדא מקאלוב זצ"ל, שזכיתי להימנות בין תלמידיו: היה נהוג שבשבת קודש בבוקר טבל במקווה. כאשר הכיר על פני אחד מהם שלא טבל- לא נתן לו לשתות, עד שילך לטבול. כך היה בעת סעודת הבוקר, כאשר חילק קוגל לתלמידי הישיבה. אם הכיר על פני אחד מהם, שלא טבל במקווה, החזיר את ידו ולא רצה לתת לו. (עבודת עבודה – פתגמי קודש)

אחד מתושבי העיר קאלוב, ר' ישעיהו פרידמן, שימש כגבאי בית-הכנסת. עברו שבע-עשרה שנים מנשואיו ועדיין ר' ישעיה לא התברך בזש"ק. פעם אחת לביל חג הפסח הטמין את האפיקומן. כשהגיעו לצפון אמר: "רבינו, אני לא מחזיר את האפיקומן עד שרבינו יבטיח לי שאוושע בזש"ק". הצדיק ענה: "וכי אני יכול להבטיח?". אך הוא עמד בשלו, שאינו מחזיר לו עד שישמע הבטחה מפורשת, כי הוא חובק בן. כך נמשך הדבר זמן רב. כשהשעה היתה חמש עשרה דקות לפני חצות. הרבנית אמרה לבעלה: "קאלובר רב, תמיד אתה מדקדק לאכול אפיקומן לפני חצות. עכשיו לא תאכל? תבטיח לו!". אך רבינו התעקש, שאינו יכול להבטיח. הרבנית אמרה: "אני רוצה לאכול אפיקומן לפני חצות. אם לא תאכל, גם אני לא אוכל". רבינו אמר לה: "הלא את בת הרב מטאהש. תבטיחי לו כדי שנוכל לאכול אפיקומן". אמרה לו: "אני אבטיח, אם אתה תסכים". אמר לה: "בסדר". חזרה ושאלה: "מה כוונתך 'בסדר' שאמרת?". רבינו אמר: **"בשנים-עשר החודשים לאחר מכן הוא יעשה ברית מילה". השנה הבאה היתה שנה מעוברת. נולד לו בן זכר ב-ז' אדר שני, ובפורים הכניסו אותו בבריתו של אברהם אבינו, ונתהוה כל העיר ממעשה זו. (שיח זקנים)**

באותה היום שנולד הבן, חל היומא דהילולא של הרה"ק ר' יצחק אייזיק טויב מקאליב זיע"א. כמה אנשים נדחפו לחדרו של רבינו (גם הם ביקשו ישועות) עד שנשברה הדלת. (למרות ששברו את הדלת, לא כעס. מעולם לא כעס רק אדרבה שחק). הם ביקשו ממנו ברכות והבטחות. רבינו צחק ואמר בענווה: "איני רבי ואיני יכול להבטיח. חסידי אונגאר חושבים, שאם פעם אחת הפצתי אצל השי"ת ושמע את תפילתי, שכסדר אני יוכל להבטיח. הרי הרבה רבנים באו ליארציט של רבי אייזיק'ל, לכו אצלם ותפעלו ישועה". (הגדת 'פרס הצדיקים')

הגאון הרב יצחק יוסף זילבר זצ"ל – נולד בבקאזאן ב-ג' אב ה'תרע"ז (1917). בהיותו כבן שש כבר ידע להתפלל את כל התפילות בעל-פה. אביו לא שלח אותו לבית הספר, כדי להימנע מחילול שבת, אלא לימדו בעצמו. מגיל ארבע עשרה החל לעבוד בבית מלאכה לתיקונים. בשנת ה'תשי"א (1951) נשפט לשנתיים מאסר במחנה עבודה שם קיבל את התפקיד של שואב המים (תפקיד שאמורים למלא חמישה אנשים), כדי שלא יצטרך לחלל שבת ודאג בששת ימי החול להכין גם עבור שבת ומחמש בכל בוקר עד שבע וחצי בערב נשא ללא הרף דליי מים מהנהר למחנה. כדי שתהיה לו שהות ללמוד תורה – במקום ללכת הוא התחיל לרוץ, ובזמן שחשך למד תורה.

בשנת ה'תש"כ (1960), בעקבות הביקורת, שנכתבה נגד אורח חייו הדתי בעיתונות הסובייטית, ובגלל החשש שיקחו את ילדיו, עבר להתגורר בעיר טשקנט. הרב הקפיד שלא לשלוח את ילדיו בשבת ללימודים וישב שנתיים בכלא הרוסי בעוון 'חתיירה כנגד יסודות השלטון' ובתנאים בלתי אנושיים ובמסירות נפש הצליח לשמור שבת. היה מסורב עליה במשך 12 שנים. עד עלייתו ארצה סיים מספר פעמים את כל הש"ס.

בשנת ה'תשל"ב (1972) עלה לארץ וגר בשכונת סנהדריה מורחבת בירושלים. העביר שיעורי תורה בישיבות 'שבות עמי' ו'דבר ירושלים'. פעל למען סידור גיטין עבור נשים מסורבות גט. יסד את ישיבת "שבי גולה" ובשנת ה'תש"ס (2000) הקים את ארגון 'תולדות ישורון' לעולים מרוסיה שבו פעילים יותר מ-350 רבנים. בשנת ה'תשמ"ט (1989), כשהשלטון הקומוניסטי החל להתרופף, נשלח מציריך למוסקבה, יחד עם הרב אלכסנדר אייזנשטט והם הקימו את ישיבת "תורת חיים". מן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל כינה את רבינו 'אחד מל"ו צדיקים של הדור'. כל חייו היו ניסיונות. נפטר ב-ח' באב ה'תשס"ד (2004). חי כ-87 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

סבא (מצד האב): ר' נפתלי. **סבא (מצד האם):** ר' משה מישל שמואל שפירא (רב העיר רוגובה שבליטא, מחבר הספר "תבואות שמש"). **אביו:** ר' בן-ציון חיים (רב העיר קאזאן). **אימו:** מרת לאה גיטל. **אשתו:** מרת גיטה-לאה זיידמן. **מתלמידיו:** ר' מיכאל חן (ראש ישיבת 'שבי גולה'), ר' יעקב אוסטרוסקי (ראש ישיבת 'שבי גולה'), ר' ישראל אלטשולר (ראש 'מכון היכל ישראל'). **ילדיו:** ר' בן-ציון חיים (יו"ר ארגון 'תולדות ישורון'), מרץ מלכה ועוד שתי בנות. **חתניו:** ר' חיים זאב זבדי, ר' אברהם קופרמן ור' יוסף שוינגר. **מספריו:** יולהבה לא תבער בך – על קיום הנבואות ישיחות על התורה ילהישאר יהודי – תולדות חייו יאחד מל"ו – נכתב ע"י תלמידו ר' אברהם כהן.

הרבי יהודה לייב אברך מתלמידיו הקרובים של רבי יצחק ומראשי ארגון 'תולדות ישורון' מספר: "ברשות הרב היה סכום כסף גדול מאוד בדולרים, שלא היה שלו, והוא היה צריך להעביר את הסכום הזה למישהו לצדקה. יום אחד, כשהגיעו הביתה, ראה, שפרצו את הדלת, הפכו את כל תכולת דירתו, והכסף איננו! הוא נבהל מאוד וחשש שאשתו תבוא ותצטער. היא הרי נאלצה לעבוד קשה והיו להם בעיות כלכליות קשות, ועתה מה יהיה אם יצטרכו להחזיר את הסכום מכספם... רק על זה הוא חשב וחרד, שאשתו לא תצטער.

מיד רץ לחתנו, הרב חיים זבדי, בעלה של בתו הבכורה, שאביו היה מומחה גדול למנעולים. הם תיקנו במהירות את המנעול והדלת, ניקו, סידרו את כל הדברים, ועד שאשתו חזרה הביתה, היא אפילו לא הבחינה, שהדלת נפרצה. עד יום מותה היא לא ידעה, שהכסף נגנב, ושהרב זילבר החזיר בחשאי את כל הכסף עד האגורה האחרונה. היא רק התפלאה לפעמים – מדוע כמה דברים נמצאים שלא במקומם..."

הגב' סופיה קרנגליאק, שהכירה היטב את רבי יצחק עוד מתקופת מגוריו בטשקנט מספרת: רבי יצחק היה צריך למצוא מישהו באופן דחוף, כנראה בשביל גט, אבל לא ידע את כתובתו. הוא הזמין מונית, יצא מהבית, התיישב ברכב ואמר לנהג: "בוא ניסע!". שאל הנהג: "לאן נוסעים?" – "לא יודע. אני צריך למצוא מישהו. סע...". הם יצאו משכונת סנהדריה והגיעו לצומת. "לאן הלאה?" ורבי יצחק משיב: "אם לא יודעים לאן לפנות, כתוב לפנות ימינה". הם פנו ימינה, עברו את כל שכונת רמות, ויצאו מירושלים לכיוון השפלה...

נהג המונית, שלא יכול היה להחזיק מעמד יותר, פנה ליישוב הראשון בדרך גבעת זאב ואמר: "אתה הרי לא יודע את הכתובת! למה שתבזבז סתם כך את כספך? רד כאן. הנה, יש פה תחנת אוטובוס, ותחזור הביתה. חבל לי על הכסף שלך!". יצא רבי יצחק מהמונית ושאל את האדם הראשון שהזדמן לו ברחוב: "תגיד, אתה מכיר במקרה את פלוני?" והוא ענה: "הנה, כאן, הוא מתגורר בבית הזה". זה נשמע כמו סיפור, שמספרים על הבעל שם-טוב הקדוש. אבל כך זה היה באמת! נהג המונית, שהסיע את הרב סיפר את הסיפור הזה לבעלי.

הרבי צבי פטלס מצטט סיפור, שראה בעלון שפרסמה הגב' כרמלה רייז. הסיפור הוא בערך: פעם בחורף יצא רבי יצחק לשכונת גאולה. ירד גשם חזק, הכול היה בוץ ומלוכלך. נדמה לי, שהוא עלה במעלה רחוב יחזקאל לכיוון גאולה. ומולו הלך במורד הרחוב בחור צעיר וחסון. הלה הלך במהירות – ואז, או שלא הבחין ברב יצחק שהגיע מולו, או שרצה שהרב יפנה לו את הדרך בקיצור, הוא דחף אותו חזק בכתפו ומבלי להסתובב המשיך לרוץ הלאה, בירידה. כנראה מיהר, כדי לא להירטב יותר מדי בגשם. מעוצמת המכה נפל הרב לשולית... הוא קם מהשולית – כולו מלוכלך ורטוב – הרים את ראשו כלפי שמיים וצעק: "נפילתי מעצמי! זו לא אשמתו! אין עליו שום אשמה!".

הגאון המקובל הצדיק הרב ברוך מרדכי פרנקל זצ"ל- נולד בשנת ה'תק"ס (1800) לערך. מצאצאי הט"ז והב"ח. עוד בצעירותו נודע בשקדנותו וכי לגדולות נועד. בהמשך שימש כדומ"ץ קליינווארדיין וראש חסידי אשוואר. רבינו היה מפורסם בצדקתו וחסידותו ומקובל גדול. אמרו עליו שהיה מה-ל"ו הצדיקים שבדור.

מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונושעו. גאון בנגלה ובנסתר. לאחר שפרצה מחלת החולי- רע הגדולה רח"ל ונפטרו בשבוע אחד חמישים ושמונה נפשות ל"ע מסר את עצמו כפרה למען הכלל. נפטר ב-ח' מנחם אב ה'תרט"ו (1855). חי כ-55 שנים. ציונו בקליינווארדיין. מיד לאחר פטירתו המגיפה נעצרה.

סבא (מצד אביו): ר' ישראל איסר בכטר. **אביו:** הגאון ר' אליהו בכטר. **אימו:** מרת מעניא (בת ר' אהרון יעקב). **אשתו:** מרת מרים לאה (בת ר' ישעיה דוד מטשאסאר). **בניו:** ר' צבי הירש רייך, ר' יהודה תאומים. **בנותיו:** מרת ברכה (נישאה לרה"ק ר' פנחס אלימלך רייך זיע"א נכד הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק ובזיווג שני לר' מאיר שפיצר מטאהש), מרת מעניע (נישאה לרה"ק ר' מאיר שפיצר מטאהש), מרת רכיל (נישאה לר' שלמה גולדנברג), מרת שרה (נישאה לר' צבי שוורץ).

פעם אחת הגיע איש לרבינו בשמיני עצרת. באותו הזמן רבינו נפרד מן הסוכה. האיש סיפר כי הוא חולה קשה ל"ע. הוא היה אצל רופאים רבים והם התיימשו מלמצוא רפואה עבורו. באותו הזמן היו מספר אנשים במקום וכולם רקדו בשמחה.

במהלך הריקודים רבינו לקח תפוח שהיה מונח על שולחנו ונתן לאיש החולה ואמר לו: **"קח, תברך, תאכל ובעזרת ה' תתרפא"**. ברגע שאותו חולה אכל מן התפוח, הוא התרפא לחלוטין באופן פלא!

בשנת ה'תרט"ו פשטה בקליינווארדיין החולי רע הגדולה רח"ל. בשבוע אחד נפטרו חמישים ושמונה נפשות רח"ל. רבינו הלך לאב"ד קליינווארדיין (הגה"ק ר' אברהם יצחק וויינברגר מח"ס 'פני יצחק' זיע"א), ואמר לו:

"רבי, העניין רע מאוד וצריכים לעשות דבר. צריך לדבר עם הבית-דין של מעלה. אם רבינו יסכים לדבר עם בית-דין של מעלה- מה טוב, ואם רבינו מסרב, אני מוכן ללכת ולדבר עם בית-דין של מעלה, כי די לנו בכל כך הרבה נפטרים!"

הגאון ר' אברהם יצחק סירב ולכן רבינו אמר לו שלוקח זאת על עצמו. רבינו מיד הלך לביתו ולקח בידו את ספר הזוהר הקדוש, ועסק בו. תוך כדי כך רבינו חלה את חוליו האחרון ממנו לא קם והוא התבקש לגנזי מרומים ביום ח' מנחם אב, ערב תשעה באב ה'תרט"ו (1855). מיד לאחר מכן המגיפה נעצרה ולא נפטר אף אחד מהיהודים ויהי לפלא.

לפני הסתלקותו זוגתו הרבנית הצדקת מרת מרים לאה ע"ה סיפרה כי בדעתה לחזור לבית אביה בעיר אשוואר. אבל היא חוששת שאם תעשה כך, אולי היא לא תזכה להיקבר לידו כי המרחק בין קליינווארדיין לאשוואר הוא גדול וכשהיא תיפטר מן העולם לא ייקחו אותה מרחק כל כך ארוך ולכן יקברו אותה באשוואר אבל היא רוצה לזכות להיקבר לידו.

רבינו השיב לה: **"אני אתן לך סימן - כשיארע שלא יהיו לך נרות להדליק לכבוד שבת קודש, אז תדעי שביום שלישי בשבוע תסתלקי מן העולם ועל ידי זה תוכלי להקדים לבוא לקליינווארדיין ולהיקבר על ידי"**. ואכן לאחר פטירת רבינו אשתו חזרה לבית אביה בעיר אשוואר.

חלפו עשרים שנה. הרבנית מרים לאה הגיעה לשבת קודש לק"ק טאהש כדי לבקר את יוצאי חלציה. מחמת סיבה מסוימת לא היו לה נרות להדליק בשבת קודש. לאחר השבת מיהרה לנסוע תיכף משם. כשביקשו ממנה להישאר עימם עוד מספר ימים השיבה כי היא לא יכולה להתעכב אצלם. עוד הוסיפה ואמרה: **"מאחר והשבוע אני אפטר מן העולם, אני רוצה להגיע לקליינווארדיין במהירות כדי שיקברו אותי ליד בעלי"**.

כששמעו את דבריה תמהו מאוד שכן היא היתה בריאה בגופה ובנפשה. כשראתה את פניהם השיבה להם: **"אל תתמהו, כך בעלי אמר לי, כי סימן יהיה בידי כשלא יהיו לי נרות לשבת קודש, אסתלק ביום ג' שלאחריו"**. כשם שאמר כך היה, היא נפטרה בקליינווארדיין ביום שלישי ונקברה ליד קברו של בעלה רבינו זיע"א.

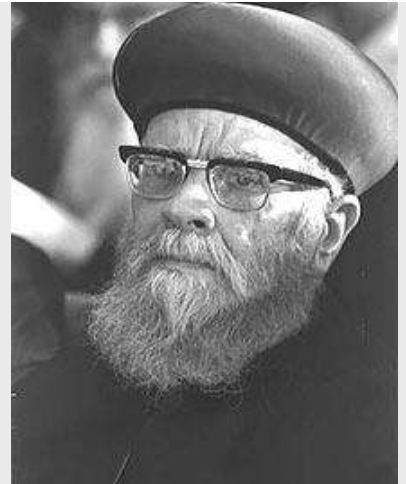
כשהגיעה בת רבינו מרת ברכה לפרקה, אביה (רבינו) הרה"ק ר' ברוך מרדכי בא בחלום לרה"ק מטאהש זיע"א ואמר לו שנמצא חתן בעבור בתו והוא נמצא כעת בישיבת קליינווארדיין. מדובר בבחור אחד שהגיע ממדינת דינבורגין. רבינו גם ציין את שמו בחלום- ר' מאיר. באשמורת הבוקר הרה"ק מטאהש זיע"א דאג להעביר את דבר החלום לבתו של רבינו. הוא הוסיף ואמר כי מדובר בחלום אמת ולכן **"ניסע ונלך יחד לעיר קליינווארדיין, ובעזרת ה' יתברך תבואי כבר היום בקשר השידוכין"**.

כאשר הגיעו לעיר קליינווארדיין, הרה"ק מטאהש נכנס לבית מדרשו של הגה"ק בעל 'פני יצחק' זיע"א. שם הרה"ק זיע"א חקר ושאל: **"האם הגיע לישיבה בחור בשם מאיר ממדינת דינבורגין?"**. הבחורים ששם השיבו כי אכן הגיע בחור משם וציינו כי שמו המלא הוא ר' מאיר שפיצר.

הרה"ק מטאהש חקר ודרש לדעת מה טיבו של בחור זה. נודע לו שהבחור מאיר נמנה על הבחורים ממצוניי הישיבה והוא מופלג בתורה וביראת שמיים טהורה, עד שרבו מינה אותו לראש הישיבה. באותו מעמד באו בקשר השידוכין בתו של רבינו מרת ברכה עם ר' מאיר שפיצר.

רבי יצחק נסים זצ"ל: נולד בשנת ה'תרנ"ו (1896) בבגדד. כבר בצעירותו התבלט בחוכמתו בכל רחבי עירק והוא פעל רבות למען יהודי בבל. **הרב התגלה כבעל תפיסה חדה ומהירה והצטיין בבקיאותו העצומה.** בשנת ה'תרפ"ו (1926) כאשר היה בן 30 עלה לארץ ישראל, ולימים התמנה לתפקידו 'הראשון לציון' הרב הראשי הספרדי. בתחילה חכמי בבל ביקשו להחזירו וכתבו לו מכתבים רבים ובהם ביקשו לגלות חסרונו, אך הרב סירב לחזור. בכל יום מספר שעות עסק במסחר, ואת שאר זמנו הקדיש לתורה. בביתו התכנסו תלמידי חכמים וגדולי הדור היו באים לדבר עימו בדברי תורה. שמו התפרסם בכל תפוצות ישראל. **הרב היה מקבל כל אדם בסבר פנים יפות, אך כשנגע הדבר לכבוד התורה וביסוס הדת- היה נלחם בכל כוחו ולא היה חת מפני איש.** ה'חפץ חיים' הכתירו בתארים נעלים. הקים בית-מדרש להכשרת רבנים, אשר רבים מבוגריו משמשים כיום כרבנים ודיינים בארץ ובעולם. נפטר ב-ט' באב ה'תשמ"ה (1981). חי כ-85 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

אביו: הגאון ר' רחמים שלמה. **אחיו:** המקובל ר' אברהם חיים רחמים (מקובל מגדולי חכמי בבל). ר' יחזקאל עזרא רחמים (מח"ס עצי היער). שלמה ציון הי"ד (חוסל ע"י המשטרה העירקית בשל טעות בזיהוי). **מרביתיו:** הגאונים ר' שלמה אליעזר אלפנדרי זצ"ל (סבא קדישא). ר' צדקה חוצין (האחרון). **מתלמידיו:** הגאונים ר' מרדכי אליהו שליט"א (ראשון לציון). ר' עזרא בצרי (דיין לשעבר בביה"ד הגדול בירושלים ואחיו של המקובל ר' דוד בצרי). ר' יעקב משה הלל (ראש ישיבת "אהבת שלום" ומגדולי המקובלים). **בניו:** ר' משה נסים (ח"כ ושר). פרופ' מאיר בניהו (חתן פרס אמ"ת בחקר המקרא ותולדות עם ישראל). **מספריו:** ייין טוב- שו"ת.

מובא בספר 'אורח צדיקים' של ידידנו ר' דניאל משה אלול סיפור מופלא על הרב: כאשר האפיפיור הנוצרי פאולוס השישי תכנן לבקר בארץ ישראל, הודיע הלה שאין בכוונתו להיות אורח רשמי של המדינה. כמו כן, הוא לא התכוון להגיע דרך שדה התעופה, אלא הוא ינחת ברבת עמון ומשם יעבור לשומרון שהיה אז תחת שלטו הירדנים ובמיוחד עבורו יפתחו את הגבול דאז בין מדינת ירדן למדינת ישראל ליד מגידו, משם יטייל בגליל ובסוף יגיע לירושלים, ומשם יעבור לעיר העתיקה בדרך שתיסלל במיוחד עבורו ליד הר ציון ומשם יחזור לממלכת ירדן. התוכנית לא מצאה חן בעיני ממשלת ישראל, אך מדינת ישראל הסכימה גם לכך.

והנה בתוכנית הביקור הרשמית אמורה הייתה להיות גם פגישה בין ראש הדת הנוצרית-קתולית לבין ראשי הדת היהודית, הרבנים הראשיים לישראל. הרבנים הראשיים הזמינו את האפיפיור לבקר ב'היכל שלמה', שם שכנו שנים רבות משרדי הרבנות הראשית לישראל. אולם גם פה ציפתה להם הפתעה: **האפיפיור הודיע שביקורו נחשב "ביקור פרטי" והוא אינו מתכוון לבקר את הרבנים הראשיים, אך מוכן לפגוש אותם כשיגיע לירושלים.**

יש לציון, שהאפיפיור המדובר, שכונה פאולוס השישי, היה מזכירו הראשי של האפיפיור הקודם פיוס השנים-עשר בתקופת השואה, והייתה לו אחריות רבה וישירה לשתיקה של האפיפיור במשך כל תרופת השואה מול הטבח ביהודי אירופה. מנהיגי מדינת ישראל החליטו להבליג על כל זה. הרצון להתקבל במשפחת העמים היה כל כך חזק אצלם, החשש ממה יאמרו הגויים היה טבוע בנפשם, עד שלא עלתה על דעתם האפשרות לסרב ולומר לאפיפיור "עד כאן".

ואכן, אחרי דיונים ממושכים הוחלט לקבל את כל דרישותיו, והוסכם שנציגי המדינה יקבלו את פניו בכניסתו לירושלים, ביניהם הנשיא זלמן שז"ר, ראש הממשלה לוי אשכול, שרים, וכמובן הרבנים הראשיים. הרב הראשי האשכנזי, הגאון ר' יהודה אונטרמן זצ"ל, הסכים לכך בלב כבד.

בשמוע זאת, קם ר' יצחק נסים והודיע: **"אני לא מוכן להשתתף בביזיון הזה!"** אם ראשי המדינה החליטו למחול על כבודם ועל כבוד המדינה- זוהי זכותם ובה אינו מתערב. אולם על כבוד התורה והיהדות- אינו יכול למחול ואם עליו לצאת לקבל את פני האפיפיור- אזי על האפיפיור כראש הדת הקתולית להשיב ביקור לראש הדת היהודים ולפחות לעשות מחווה כלשהי של נימוס כלפי הדת היהודית. הרב חשש שאם לא יתקיים תנאי כזה, ייווצר הרושם שמעמד הדת היהודית וראשה נחותים. והוא היה מוכן לקבל את האורח רק ב'היכל שלמה'.

כל הארץ געשה. אפוא נשמע כדבר הזה, שהרב הראשי יעז להמרות את פי ראש-הממשלה ולעשות דין לעצמו? פוליטיקאים רבים מהמפלגות השונות מחו נמרצות. הדברים הגיעו לכדי כך שראש הממשלה איים על הרב, שאם הוא לא ישתתף בקבלת הפנים לאפיפיור- הוא יפוטל לאלתר! אך הרב השיב לו: **"לא רק שאני לא הולך לקבל את פניו, אלא גם אתה לא תהיה נוכח במעמד זה!"** רבים ניסו לשכנע את הרב לחזור בו, אך לא איש כרב ניסים ייסוג לאחור. דברי הרב נתקיימו במלואם ומהאירוע המבזה, נעדרו רק שני אנשים: הרב בעצמו שהודיע על כך קבל עם ועדה, וראש הממשלה אשר שבר את רגלו באותו זמן ועל כן נבצר ממנו להשתתף!

ומה היה בסוף? אחרי שהביקור הסתיים ונרגעו הרוחות, אחרי שאזרחי מדינת ישראל החלו לחוש שההשפלה הציבורית שהם ספגו עברה את כל גבולות הטעם הטוב, רבו הקולות בין העיתונאים והפוליטיקאים, שהאדם היחיד ששמר על הכבוד הלאומי והכבוד היהודי במשך הביקור היה הרב נסים, שמראש קבע את עמדתו בנושא ביקור האפיפיור. רבים הגיעו למסקנה שלא היה ראוי שהאפיפיור, שקופת שרצים תלויה לו באחוריו, יקבל את כל הכבוד הגדול הזה מהמדינה, מוסדותיה ואזרחיה, בזמן שהוא יורק על מכבדיו. קיים הרב יצחק באפיפיור את דברי הנביא בשם ה': **"פִּי מִכְבָּדִי אֶכְבֵּד, וּבִזִּי יִקְלוּ"**.

הצדיק הרב יעקב יצחק הורוביץ הידוע בכינויו ה'חזקה מלובלין' זצ"ל: נולד בשנת ה'תק"ה (1745) בעיר שברשין. מגדולי רבני החסידות. כונה 'החזקה מלובלין' בשל העובדה שהיה בעל רוח-הקודש ועניו הצופיות למרחקים. בצעירותו כיסה את עיניו שבע שנים רצופות לאחר זמני הלימוד והתפילה, כדי שלא לראות דבר אסור. ראייתו הרוחנית הגיע מקצה העולם עד קצהו, אך הוא ביקש מה', שיצמצם את כוח הראיה, שהוענק לו מכיוון שראיית כל מעשי האדם גורעת מאהבתו אליו. הדריך את חסידיו לענווה, חשיבות המידות בין אדם לחברו והכרת קטנות האדם למול הבורא. הותקף מספר פעמים ע"י מתנגדים, אך לא השיב מלחמה שעה, מפני שחש שבנוסף לפירוד הלבבות ושנאת החינם שתיצור תגובתו, יתחילו החסידים לזלזל בתורה ובדקדוקי המצוות. המתנגדים אף אמרו שיערכו סעודה ביום פטירתו. על כך הגיב הצדיק: "ביום פטירתי לא יוכלו אפילו לשתות טיפת מים". ואכן נפטר ביום ט' באב ה'תקע"ה (1815). חי כ-70 שנים. ציונו בפולין.

אביו: ר' אברהם אליעזר. **בניו:** ר' יוסף מטורטשין, ר' ישראל **מרבותיו:** הצדיקים ר' אלימלך מליזנסק, ר' דובער (המגיד ממעזריטש), ר' לוי יצחק מברדצ'ב. **מתלמידיו:** ר' אלכסנדר סנדר ספרין, ר' שמחה בונם, ר' דוד מלעלוב, ר' יחזקאל מקוז'מיר, ר' יצחק מווארק, ר' מאיר הלוי מאפטא, ר' נפתלי מרופשיץ, ר' צבי אלימלך מדינוב ורבים אחרים. **מספריו:** ידברי אמת • זאת זכרון • זכרון זאת.

ר' יוסף היה מחסידי המגיד מקוזניץ. למרבה צער לא זכה לפרוי-בטן. מדי חודש נסע לרבו והפציר בו לברכו בזרע של קיימא, אולם המגיד התעלם מהפצרותיו או דחה אותן במילים סתומות. אשתו של ר' יוסף לא הרפתה. היא לחצה על בעלה לתבוע מרבו ברכה ולא להרפות עד שיזכה בה. ואומנם, פעם אחת התייצב ר' יוסף לפני רבו ואמר: "מורי ורבי הקדוש, איני זז מכאן עד שאזכה בברכה!". פני המגיד מקוזניץ בערו כלפידים. לאחר דקות ארוכות אמר: "אם תסכימו לאבד את כל ממונכם, אברך אתכם בזרע של קיימא". החסיד קפא במקומו. הוא הרגיש, שאין לו רשות להחליט לבד. הוא שב לביתו, להיוועץ ברעייתו. האישה הסכימה מיד לתנאי. חזר החסיד לקוזניץ והודיע כי שניהם מוכנים לחיי עוני ומחסור בתמורה לצאצאים. "אם-כן, סע ל'חזקה' מלובלין, וכל אשר יאמר לך, עשה", אמר המגיד מקוזניץ. עשה ר' יוסף כמצוות רבו ונסע ללובלין. סיפר 'לחזקה' מדוע בא אליו

ובשליחות מ'. "שב איתי, עד אשר יאיר ה' את עיניי", הורה ה'חזקה'. יום אחד קרא לו ה'חזקה' ואמר: "בימי נעוריי היית משודך לנערה מבנות עירך, אך כשגדלת ביטלת את השידוך ופגעת בכבודה. מעולם לא טרחת לפייסה, משום כך נמנע ממך פרי-בטן. עד שלא תפייס אותה, לא יהיו לך ילדים. סע ליריד הגדול אשר בבאלטה, שם תמצא את המשודכת שלך לשעבר ובקש ממנה מחילה". ר' יוסף היה נרעש. אמנם כן, בנעוריו שידכוהו הוריו לנערה בת-טובים, אסתר-שפרה שמה, אך שהתבגר והגיע לפרק האיש מקדש, נשא עיניו להצעה אחרת. מעולם לא טרח – לא קודם החתונה ולא אחריה – לפייס את הנערה על הפגיעה, שגרם לה. נסע ר' יוסף לבלטה. כבר בדרכו לשם חקר, כל מי שפגש, אם הוא מכיר אישה ושמה שפרה- אסתר מעיר פלונית. גם ביריד עצמו ניסה לברר ולשאול, אך כל בירוריו העלו חרס.

שלושה ימים לפני תום היריד, בשעה שהסוחרים כבר החלו בהכנות לחזור לבתיהם, צעד ר' יוסף ברחובה של עיר, מבולבל ואובד-עצות. לפתע החל גשם עז ניתך ארצה. נכנס ר' יוסף לתוך אחת החנויות, למצוא מחסה. בין האנשים שנדחקו, הייתה אישה צעירה. זז ר' יוסף הצידה, מטעמי צניעות. נעלבה האישה וקראה בקול רם באוזני כל הנוכחים: "ראו איש זה - בצעירותי נטשני, וגם עכשיו אינו רוצה לעמוד בקרבתני". כששמע ר' יוסף את דבריה, הביט בה ומיד זיהה את המשודכת לו בעבר. מיד פנה אליה בדברי תחנונים וביקש ממנה לסלוח לו, בספרו לה, כי הרחיק ובא עד באלטה רק כדי למצוא ולבקש את מחילתה. בתוך כך פרץ בבכי, שהעיד על כנות דבריו. "מוכנה אנוכי לסלוח לך", אמרה האישה, "בתנאי אחד". ר' יוסף הנהן בראשו. "אקבל עליי כל תנאי שתשיטי עליי, אם רק אוכל לעמוד בו", אמר. "ובכן", אמרה האישה, "סע לסובלק, שם מתגורר אחי המסכן. עני וחסר-כול הוא. תן לו מאתיים זהובים לנדוניית בתו. אם כך תעשה, אסלח לך על הפגיעה, שפגעת בי בעודי משודכת לך".

חישב ר' יוסף ומצא, כי אם ימכור את כל רכושו ויצרף לכך את המזומנים שברשותו, יהיו בידיו כמאתיים זהובים. הסכים לתנאי וחזר לביתו. לאחר שהיו בידיו מאתיים זהובים, נסע לסובלק. חיפש את אחי האישה עד שמצאו יושב בביתו, מדוכא ועלוב. "קרב ובא יום נישואי בתי ואין בידי פרוטה", סיפר לו האח. "הנה לך מאתיים זהובים, טבין ותקילין, להכין את כל צורכי החתונה, כאחד הנגידים!", אמר לו ר' יוסף והושיט לו צרור כסף שמן. פתח האיש את הצרור, והביט בזהובים ובר' יוסף כלא מאמין. "מי אתה ומה פשר המתנה, שהבאת לי?!", השתאה.

"אל חשש!", הרגיעו ר' יוסף, "הכסף כשר, ואני מוסר לך אותו במצוות אחותך, שפרה-אסתר. בצעירותי היינו משודכים זה לזה, עד שעזבתה ונשאתי אישה אחרת. לפני ימים אחדים פגשתי כדי לפייסה, והיא ציוותה עליי לתת לך מאתיים זהובים, תנאי לסליחתה לי". עתה לבשו פני האח ארשת של תדהמה מוחלטת. הוא הביט בר' יוסף כפי שמביטים באדם לא-שפוי. "האם באת לשטות בי?! הלא כבר חמש-עשרה שנים שאחותי אינה בין החיים. פה בסובלק נפטרה בדמי-ימיה, ואני בעצמי קברתי!". רעד אחז בגופו של ר' יוסף. לאחר שנרגע קמעה, סיפר לבן-שיחו את השתלשלות הדברים – תחילה עם המגיד מקוזניץ ולאחר מכן עם ה'חזקה' מלובלין. לבסוף תיאר את דמות האישה שפגש בבאלטה. לאח לא נותר אלא לאשר, כי הייתה אכן זו שפרה-אסתר אחותו, היא ולא אחרת! כעבור פחות משנה נפקדו ר' יוסף ורעייתו בפרי-בטן. בשנים הבאות זכו לבנים נוספים ולבני-בנים וכולם הלכו בדרך התורה.

מדי שנה, נהג רבינו לשבות שבת קודש אחת במחיצתם של תלמידיו המתגוררים בעיירה מרוחקת ולהחיות את רוחם בדברי תורה ותפילה. לצורך כך שכר רבינו את עגלונו הוותיק וקרא לשלושה מתלמידיו להתלוות אליו לדרך הארוכה. בני החבורה הקדושה לא הסתכנו ויצאו מלובלין בעוד מועד ביום שלישי בצהריים. ביום חמישי לעת ערב, איבד העגלון כל חוש התמצאות. "רבי", אמר, "טעינו בדרך. האזור הזה לא מוכר לי כלל וכלל". בלית ברירה, עברו 'החזקה' ותלמידיו את הלילה סמוך לעגלה תחת כיפת השמים. ביום שישי עם שחר השכימו קום ה'חזקה' ותלמידיו, ולאחר שהתפללו שחרית, המשיכו בדרך. ה'חזקה' גמר בליבו לא להסתכן בחילול קדושת השבת, ולכן העדיף לשבות בכפר הראשון בו ימצא מניין יהודים.

בחסדי השם, שעה מועטת לאחר מנחה גדולה, הגיעו החזקה ומלווייו לעיירה ובה יהודים. העיירה אליה הגיעו לא היה מוכרת 'לחזקה' ולתלמידיו כלל. העגלה נעצרה ליד ביהמ"ד. לפני שירדו, ציווה רבינו לתלמידיו שבשום פנים ואופן לא יגלו מי הוא וינהגו בו כאחד התלמידים. בנוסף ציווה לכל אחד מהם להתארח אצל בעל בית שיזמין אותו. ההכנות לשבת היו בעיצומן עת עצרה העגלה בפתח בית המדרש, בני החבורה ירדו מתוכה ופנו להתכונן לקבל את פני שבת המלכה. את פעמיו כיוון ה'חזקה' אל המקווה- לטבילה של מצווה לכבוד שבת, ולאחר מכן חזר אל בית המדרש, אמר "שיר השירים" בהתעוררות ולמד בדבקות עד שהתחילו להתפלל מנחה וקבלת שבת.

בעת אמירת קבלת שבת, האריך מאוד בתפילתו. בזמן הזה הספיקו המתפללים לסיים את התפילה, ולשוב הביתה לסעודת השבת. כאשר כל אחד משלושת תלמידיו מסודר כאורח אצל אחד מתושבי המקום. סוף-סוף, סיים ה'חזקה' את תפילתו. מלבדו, נותר זקן אחד אשר למד בעיון בפינת בית המדרש. "שבת שלום, רבי יהודי", פנה אליו ה'חזקה', "אולי אוכל להתארח אצל כבודו לסעודה?". "אומר לך את האמת", ענה הזקן, "הנני עני מרוד, ומלבד שתי לחמניות קלועות ורביעית יין, אין לי כל". "מספיק לי כזית פת ולשמוע קידוש מפיו", ענה ה'חזקה'.

"אם כך, ברוך בואך!" אמר הזקן. למרות דלותו הגשמית של הזקן, היה הוא עטור בעשירות רוחנית. בדרכם טיילו השניים בכל פרד"ס התורה, והזקן לא זכר מתי נהנה כל כך. הייתה נשמתם בעונג שבת רוחני ולא חסר להם דבר. תוך כדי דברים פנה הזקן לחזקה ושאלו: "אמור לי, מהיכן באתם?" - "מן העיר לובלין", ענה ה'חזקה'. "הידעתם אודות הרב הצדיק רבי יעקב יצחק מהעיר לובלין, המכונה ה'חזקה'?" שאל הזקן. "כן, שמעתי עליו", ענה ה'חזקה' ברפיון, כאילו אין מעריך הוא באותו צדיק. "מאיפה הנכם מכירים אותו?" שאלו ה'חזקה'.

פתח הזקן וסיפר: "מקום מולדתי בעיר לוקוב שבפולין. שם, היה גר צדיק אחד שהיה סבו של החזקה מלובלין, אבי אמו. לאחר החתונה שלי נשאיתי בעיר לוקוב מספר שנים והייתי מלמד בחדר. יום אחד, הגיעה בתו של הסבא לעיירה כדי לבקרו ויחד עמה בנה יעקב יצחק, שהיה בן שש שנים בלבד. הנכד הצעיר נשאר כמה שבועות אצל סבו. באחד הימים ראיתי את הילד בבית הכנסת. הוא התפלל כמו אחד מגדולי הצדיקים - לאט, במתינות, במתיקות ובדבקות. לאחר התפילה, עקבתי אחריו וראיתי, כי הוא יצא לכיוון היער. שם התבודד במשך שעותיים תמימות בהשתפכות הנפש, ודיבר עם הבורא כדבר איש אל רעהו, שפך שיחו כמים נוכח פני ה'. נדהמתי מקדושתו. עוד זמן נותרתי על עומדי תמה. ילד קטן ותפילה גדולה... ידעתי שהוא מיועד לגדולות!"

"עם השנים, הגעתי הנה ושמו של ה'חזקה מלובלין' הגיע למרחקים, וגם אלי. ליבי בער בקרבי לבקרו, אך הפרוטה בכיס אינה בנמצא. ואפילו אם מישוה היה מעניק לי מתנה הגונה, לא יכולתי לנסוע ללובלין בגלל בריאותי הרעועה וחסרון הכוח. אך להתפלל אני יכול, ומחמת הגעגועים והכיסופים לראות את פני הצדיק, הריני מתבודד כשעה שלמה מידי יום במשך כשלוש עשרה שנה, ומבקש אני מהשי"ת שיזכני, ברוב רחמיו, לקבל את פניו הקדושות של ה'חזקה מלובלין', בטרם אפרד מן העולם הזה. ואע"פ שבדרך הטבע אין סיכוי כלל שהצדיק יגיע לעיירה נידחת זו, אך מאמין אני בכוחה של תפילה, שיכולה לשנות את הטבע ולגרום לצדיק להגיע לעירי!"

עתה הבין ה'חזקה' כיצד עגלון ותיק ומנוסה איבד את דרכו ומדוע הגיע דווקא לעיירה זו. תפילותיו של הזקן הובילוהו לעיירה הזאת! אכן כמו שאמר בתחילה כי יד ה' בדבר והכל מכוון מלמעלה לטובה. לאחר הפוגה קלה פנה החזקה לזקן: "בשורה טובה לי אליך, ידידי", אמר ה'חזקה מלובלין'. "הקדוש ברוך הוא נענה לבקשתך במלואה ותפילתך התקבלה - כי אני הוא ה'חזקה מלובלין'!". את התרגשותו ושמחתו של הזקן לא ניתן לתאר כלל. ראשית הוא הודה להקב"ה ששמע לתפילתו, ולצדיק שהגיע אל ביתו, ויחד ניצלו את השבת הקדושה להתפלל בדברי תורה ותפילה.

רבי יצחק בלזר זצ"ל: נולד בעיירה שניפישוק שליד וילנה שבליטא בשנת ה'תקצ"ז (1840). כבר בילדותו ניכרו בו כישרונות גדולים. רב וראש ישיבה לפרושים. מגדולי תנועת המוסר. גאון אדיר. ענותן. שתקן. הצטיין במיוחד במידת ההבלגה. ייסד ישיבה בסלבודקה בשיטת המוסר. שימש כמשגיח בישיבת קלם. לאחר נישואיו הראשונים בגיל 15 הגיע לישיבת "נביזר" בקובנה. עד מהרה נודע לתהילה במוחו החריף ובשכלו הישר. חידושי הגאונים הצטיינו גם בהבנה יסודית ומעמיקה. כשגדלה משפחתו, רצה ר' יצחק להתפרנס מיגיע כפיו ולמד את אומנות הצבעות. אולם ר' ישראל סלנטר ציווה עליו להיות רב בישראל. ואכן, בשנת ה'תרכ"ה (1865), **והוא עודנו רק בן 25 שנים התמנה להיות רבה של פטרבורג במשך 16 שנים!** שם התגלתה גאונותו, עד שמכל קצוות תבל פנו אליו בשאלות הלכתיות. התפרסם כאחד מגדולי הפוסקים שבדור.

לאחר מכן עבר לקובנה. למד תורה מתוך הדחק. פעמים רבות לא היה בא אוכל לפיו, ומרוב שקידתו בתורה לא השגיח בדבר כלל והמשיך בלימודיו עד שעה מאוחרת בלילה. עסק רבות בתורת המוסר ובתיקון המידות. **למרות שאשתו הייתה עקרה, מעולם לא הציע לה גט וחי עמה יותר מ-35 שנים.** רק כאשר פנתה אליו מיוזמתה והציעה שייתן לה גט, והוא כבר עבר את גיל ה-50 הסכים לגרשה, ואולם גם אז דאג לקיומה ונתן לה סכום כסף גדול, וכלכל אותה כל ימי חייה בכבוד גדול.

לאחר שהתגרש, נשא אשה צעירה שהיו לה כבר ארבעה ילדים, והתנה עמה שתרשה לעזוב את הבית במשך חודש אלול והימים הנוראים, כדי שיוכל להתבודד עם קונו ולעסוק בתשובה ובלמוד מוסר. לאחר זמן נפקד בזרע של קיימא, ולמרות זקנותו עזר לאשתו בניהול הבית, והשתדל בכל האמצעים להסב לה נחת רוח. **כאשר התינוק היה בוכה בלילה, לא היה נותן לאשתו לקום ממיטתה, ולמרות זקנותו וחולשתו היה קם לטפל בתינוק.** בערבי שבתות עזר לאשתו בניקוי הבית ובהכנות לשבת. תמונתו לעיל צולמה כאשר ביקשו מצלם שיצלם את האדם הראשון שיעלה במדרגות והתכוונו למישהו אחר ובאותה עת עלה הרב. נפטר בירושלים ב-י"א אב ה'תרס"ז (1907). ציונו בהר הזיתים. חי כ-67 שנים.

אביו: ר' שלמה. **אחיו:** ר' אברהם אבלי. **מרבותיו:** הגאון ר' ישראל סלנטר. **מתלמידיו:** הגאונים ר' אליהו לופיאן, ר' אהרון בקשט. **חברותא:** ר' נפתלי אמסטרדם. **מילידיו:** בריינה (נישאה לרב חזקיהו יוסף מישקובסקי). **מספריו:** **יפרי יצחק- שו"ת יאור ישראל יכוכבי אור.**

פעם, בשל מחלתו, יצא בחודש אלול בלוויית אשתו אל רופא. כשראה הרופא שהפציינט אינו מוציא הגה מפיו, הביע בפני הרבנית את השתתפותו בצערה, שאשה צעירה ויפה כמותה נפל בגורלה להינשא לבעל זקן ואילם (הייתה זו אשתו השנייה, והפרש הגילים ביניהם היה כ-30 שנה). רבי יצחק חיך, ולא התערב בשיחה.

באסיפת רבנים שהתקיימה בפטרבורג בהשתתפות כל גדולי התורה שבדור, בין הבאים היה גם הגאון רבי יוסף דב סולביצ'יק, רבה של בריסק. כדרכם של גדולי תורה, החלו לשוחח בדברי תורה, תירץ הגאון בשני תירוצים שהפליאו את כל השומעים. תירוץ אחד שלו ותירוץ נוסף בשם בנו ר' חיים. ר' יצחק בלזר, שנכח באסיפה ישב כל הזמן ולא פצה את פיו ולא ניסה את כוחו לפרק את הקושיה, משל אינו יורד לעומקם של הדברים ואינו מבין כלל במה המדובר.

כשעזבו את האספה וכולם פנו לדרכם אמר ר' יוסף דב למקורביו: "הראיתם את ר' יצחק בלזר שישב כל הזמן ולא פצה את פיו? זהו שאומרים עליו אדם גדול הוא?". כשבא לביתו, ביקש שיביאו לפניו את הספר 'פרי יצחק' כדי לתהות על קנקנו. לתדהמתו הרבה **מצא שם את הקושיה שהקשה בנו עם שני התירוצים.** השתומם ר' יוסף דב ואמר: "כמה גדולה מידת ענוותנותו של ר' יצחק בלזר. אע"פ שידע את שני התירוצים, שתק כל הזמן כדי שלא להבליט את גאוניותו". באספה אחרת, שבה נטלו חלק כל גאוני הדור והתפלפלו בדברי-תורה, ר' יצחק שתק לא נטל חלק בויכוח התורני. כאשר נשאל, השיב להם בתמימות: **"וכי חתן אנוכי שעליי להראות את חוכמתי?"**.

על ענוותנותו סיפר עוד אחד מתלמידיו כי בשעה שהרימו אותו על כסאו ורקדו איתו בריקודי שמחת תורה, היו שפתותיו נעות. התקרב אליו אותו תלמיד ושמע, שהוא חוזר כל הזמן לעצמו באותו הניגון ששרו לפניו: **"סחבו את הנבלה! סחבו את הנבלה!"**.

יספר הצדיק הירושלמי ר' ישעיה חשין, שבזמן שר' יצחק התגורר בירושלים, והוא היה אז זקן מופלג, ראהו פעם, כשהוא נושא בעצמו פח מים מן הבאר. מהר ר' ישעיה לעזור לו לשאת את פח המים הכבד, אולם ר' יצחק עיכב בעדו ושאלו: "מדוע הינך בא לעזרתי?", והלה השיב: "ברצוני לקיים מצווה". "אם כן", השיב ר' יצחק, **"גם אני רוצה לקיים מצווה ולעזור לאשתי"**.

אחד מתלמידיו המובהקים, ר' אהרון בקשט, סיפר שפעם אחת הזמינו רבו להתארח אצלו בעת ארוחת הצהרים. אשתו הייתה חולה ושכבה במיטתה, ואשה אחת ענייה הייתה מבשלת ועוזרת בבית. כשהגישה העוזרת את מנת-האוכל אל השולחן, שאלה הרבנית מחדר משכבה אם הגישה כבר את הדגים, ולאחר מכן אם כבר הגישה את מנת העוף, את המרק, והעוזרת ענתה כל הזמן, שאכן הגישה את הכל, על-אף שלאמיתו של דבר לא הגישה העוזרת אלא מרק ולחם, ואילו את שאר המנות נטלה לעצמה, כדי לקחתם עמה לביתה. המסובים כולם, וכן ר' יצחק הרגישו במעשיה של העוזרת, ואולם ר' יצחק לא דיבר מאומה, כדי שלא לביישה.

הצדיק הגאון הרב משה מלכא זצ"ל הידוע בתור "אוהל משה"- נולד במרוקו בשנת ה'תר"צ (1937). עלה לארה"ק בהיותו כבן 17 והגה"צ ר' אליעזר בן דוד זצ"ל לקחו לישיבה קדושה. עוד מנעוריו בבית שאן היה סובב הולך כל בין הזמנים ומקבץ בחורים להביאם לישיבות בבני ברק. בכל בין הזמנים הביא כמה עשרות נערים וקירבם לתורה, רבים מהם מרביצי תורה לרבים היום. למד בישיבת 'קול תורה' ובעודו בחור נקרא לשמש בקודש כמשפיע רוחני בישיבת 'פורת יוסף'. אחר חתונתו למד בכולל ואלוז'ן, שם ארגן את האברכים לבוא לתפילת שחרית השכם בבוקר, לאכול כריך ולהתיישב מיד ללמוד ברצף, כשהוא עצמו לומד רצוף עד הערב בלי הפסק.

הצדיק היה מקושר מאד לרבים מחכמי הדור ובפרט עמ"הגה"צ ר' רפאל ברוך טולידנו שסייע בידו רבות להקים את הישיבה. אך בעיקר היה בקשר חזק מאד עם הצדיק רבי ישראל אביחצירה (ה'בבא סאלי') ולקח אליו פעמים רבות את כל תלמידיו, כדי שילמדו איך צריך לעבוד את ה' באמת ובתמים והרבה להסתודד עימו. הקים עולה של תורה. כשבא למקסיקו הייתה חרבה ושממה מרוחניות, והיום יש בה קהילות קהילות יראים ושלמים מפירותיו ופירי פירותיו. הרה"ג יהודה צדקה זצ"ל אמר על רבינו: **גדול הדור באמונה וביטחון.**

גאון. ענוותן מופלא. מלומד בניסים. בעל אמונה מופלאה בבורא. בעל מידות עצומות. איש חינוך. רבים פנו אליו ונושעו. מייסד וראש ישיבת 'אוהל משה' ומוסדותיה בבני-ברק. בהיותו בשנתו ה-74 תקפתו המחלה הנוראה ל"ע בייסורי תופת נוראים ושמח בהם! היה מתחנך בבכיות לקב"ה באומרו: **"אם צריך למרק אותנו, מרק! יסר! העיקר שנבוא לפניך נקיים"**. נפטר ב-י"א מנחם אב ה'תשע"ב (2012). חי כ-75 שנים. ציונו בבית-החיים ויז'ניץ בני-ברק בחלקת שומרי שבת. רבינו זכה ונכדיו ממציני עולם התורה בישיבות ובכוללים.

אביו: ר' ניסים. **אימו:** מרת עישה. **אשתו:** מרת חנה (בת נעמה ויקטוריה- אחותו של ר' יוסף כהן מקים ומנהל מפעל החד האדיר 'חסידי נעמי'). **אחיו:** ר' אליהו (ראש כולל 'עמלה של תורה' ברח' רבי עקיבא בב"ב), ר' שמעון (ראש כולל סנהדריה ירושלים). **בניו:** ר' יוסף חיים (ראש כולל "יקירי טבריה"), ר' ישראל מאיר (מנהל רשת ת"ת 'אהל משה' ב"ב ו'חניכי הישיבות-אמרי בינה'), ר' אברהם ישעיהו (ראש ישיבת "קנייני התורה" ב"ב). **חתניו:** ר' שמעון ועקנין (ר"מ בישיבת "אהל משה" ב"ב), ר' רפאל אביטן (ראש ישיבת 'נר ישראל' באלעד). **מרבותיו:** הגאונים ר' עזרא עטיה, ר' שלמה זלמן אוירבך, ר' גדליה אייזמן, הגר"ש בעדני.

על העובדה שהיה מחובר בתורה סיפר חברו הגה"צ רבי ישראל גנס שליט"א (מראשי ישיבת קול תורה) על פעם אחת כשהשתכר בפורים עלה על גג ישיבת קול תורה ובמשך 7 שעות חזר על שיחותיו של המשגיח האגדי ר' גדליה אייזמן זצ"ל (שנפטר בשנת ה'תשע"ב-2011, בהיותו כבן 101 שנים) הבחורים פחדו כח הזמן שלא ייפול מהגג ולכן נשארו לשמור עליו אבל התפעלו מדבקותו בעבודת ה'. אחד מהבחורים ששמרו עליו רצה באותה עת לצאת מהישיבה וללמוד "בגרות" אך בעקבות שעות אלו נשאר בישיבה והיום הוא ת"ח חשוב מאד.

יפר תלמידו ר' יצחק. כ כי הצדיק לא רצה להתמקד בתלמידים כישרוניים! כשניסו לגבש קבוצת עילויים, הוא אמר: **'אני לא עושה ישיבה בשבילי אלא לכבוד הקב"ה ואלו ואלו הם בניו'**. הוא יותר התמקד ביראת שמיים ועבודת ה'. הרב הקדוש ראש ישיבת "מעייני תורה למשה" בבני ברק אמר על רבינו בדמעות: **היום לוקחים קמח סולת ואופים ממנו חלות, אבל רבי משה לקח אותנו חטים, קצר ודש טחן וניפה לש ואפה ובחום ליבו והפך אותנו לחלות...**

שחרית השכים קום לעבודת ה' וקרא ברכות השחר כשעה ויותר, הכין עצמו לתפילה בקדושה ובטהרה ואח"כ התפלל בהשתפכות עצומה באהבת ה' ודבקות בו באופן נפלא מאד. תפילתו נמשכה יחד עם כמה מניינים ורק בסביבות חצות סיים תפילת שחרית. דמעותיו נשפכו כמים ממש, ומאות אנשים שהתפללו עמו מידי יום יכולים להעיד, כי בכל תפילת עמידה שפך דמעותיו, שהיו מטפטפות מזקנו כביום הכיפורים. לאחר מכן הקפיד מאד לשמוע קדיש תתקבל. פעם חיפשוהו מארחיו בחו"ל ולא מצאוהו. רק לאחר כמה שעות התברר, שנסע שעתים כדי לשמוע קדיש תתקבל...

כאשר היה נפנה לסעודתו, לא אכל אם לא ידע שיש לו אח"כ זימון והיה ממתין, עד שמצא מי שיסב עמו לסעודה. גם בהיותו בחו"ל עשה מאמצים אדירים והיה מוכן להתבזות לשם כך וללכת אחר אנשים למקומות נידחים ובלבד שלא יפסיד מעלת הזימון. אפילו במטוס הקפיד על כך. כמובן שדברי תורה בסעודה היו העיקר, ונראה, שכל האוכל היה רק תירוץ לצורך הד"ת הזימון וברכות הנהנין.

זוגות רבים נושעו מברכת הצדיק בפרי בטן. בשמחת תורה היו באים בוגרי הישיבה הרב היה רוקד ללא הפוגה הרבה מעבר לצעירים, כל בגדיו היו רטובים ממש, ולא היה יושב אפילו רגע אחד. במוצאי החג היה בהתרוממות הרוח עצומה מברך ברכות נפלאות. כאשר אמרו לו על אחד הבוגרים, שעדיין אין לו ילדים, מיד ציווה עליו לבוא בשנה הבאה עם בן וכמובן כך היה- פעם אחר פעם.

בשנה האחרונה לחייו, כאשר סבל ייסורים וגם לא רצה להקשות על ילדים שישהו עימו אך רצה לחוג את ליל הסדר עם זימון ומתוך עבודת ה', ביקש ממשמשו להביא לו שני זוגות חשוכי בנים, והוא מבטיח להם בתוך שנה ילדים, כמובן שרבים מאד רצו לבוא אך הוגבלו לשניים בלבד. עוד לפני ליל הסדר של שנת ה'תשע"ג זכו שני הזוגות כאשר אמר. הזוג הראשון, שלא זכו לפרי בטן למעלה מ-12 שנים – נולדו להם תאומות, והזוג השני שלא היו להם למעלה מעשר שנים ילדים זכו ונולד להם בן.

בכל ליל שבת אחר תפילתו הארוכה, עוד לפני שהלך לערוך קידוש, הלך בבני-ברק כדי לבוא אל הוריו לנשק את ידיהם ולבקש את ברכתם, וזאת למרות שהיה כבר מעל גיל 160!

הרב הלל הלוי מפאריטש זצ"ל - נולד בשנת ה'תקנ"ה (1794) בעיר חומעץ. פעם בהיותו כבן שלוש עשרה שנים כונה 'העילוי מחומעץ'. בגיל זה כבר היה בקי בש"ס ובפוסקים, למד בספרי קבלה, התפלל על פי כוונות האריז"ל וכן התנהג בפרישות ועסק בתעניות וסיגופים. למדן ושקדן עצום. בהיותו בן חמש-עשרה שנים כבר היה בקי בכל כתבי האריז"ל. בהיותו אצל ר' מרדכי טברסקי (המגיד מצ'רנוביל) החל ללכת בדרכי החסידות. כאשר החל ללמוד בספר התניא החליט להפוך לחסיד חב"ד וללמוד את תורת החסידות. בשנת ה'תקע"א פגש את האדמו"ר הזקן (ר' שניאור זלמן מליאדי-מייסד חסידות חב"ד) ועבד במשך שלוש שנים כדי להגיע לדרגת 'טוב באמת'.

משנת ה'תקע"ח (1817- בהוראת ר' דובער שניאורי האדמו"ר השני של חסידות חב"ד), נדד ביישובים קטנים במחוז חרסון, על מנת לאסוף כספים לפדיון שבויים ולעזור לחיילים היהודים בצבא הרוסי באספקת מזון כשר, תפקיד, שאותו קיבל לבצע כל ימי חייו. התפרסם בזכות פעולותיו למען התושבים ושימש כרבם. ר' דובער שניאורי וכן ר' מנחם מנדל שניאורסון (ה'צמח צדק' - האדמו"ר השלישי של חסידות חב"ד) מינו את רבינו למשפיע ושלחו אליו אברכים צעירים, כדי שידריכם בדרך ה'. רבינו הלחין יותר מעשרה ניגונים חב"דיים. בשנת ה'ת"ר (1839) התיישב בעיירה פאריטש, ושימש בה כרב. לאחר עזיבת ר' ברוך מרדכי אטינגר את כהונתו כרב בעיר בוברויסק הסמוכה מונה לשמש כרב ואב"ד בעיר. **גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש.** התנהג בתכלית הענווה והשפלות. דאג בכל מאודו להטיב את מצבם החומרי של העניים. הרבה כל ימיו בנתינת הצדקה. בעת פטירתו נשאר חייב אלפי רובלים, משום שנתן צדקה על סמך הבטחות שניתנו לו, ולאחר מכן היה פורע את חובותיו, ויהודי רוסיה נרתמו מיד לפרוע את החובות. נפטר ביום שבת י"א מנחם-אב ה'תרכ"ד (1864). חי כ-70 שנים. ציונו בחרסון. על קברו בנו אוהל ורבים נוסעים להשתטח שם.

אביו: ר' מאיר הלוי מאליסאו (אב"ד חומעץ. מחסידי האדמו"ר ר' מנחם נחום מצ'רנוביל בעל 'מאור עיניים'). **מרבותיו:** הצדיקים הגאונים ר' מרדכי טברסקי מצ'רנוביל, ר' אברהם דב אורבך מאוורוטש (בעל בת עין- רבינו היה תלמידו המובהק), ר' שניאור זלמן מלאדי, ר' זלמן מזמיר. **בנו:** ר' זלמן (נפטר בח"י אביו, והשאיר אחריו בן רבי פנחס שגדל מאז אצל סבו- רבינו). **חתנו:** ר' רפאל מרדכי שניאורסון. **מספריו:** **יאמרי נועם**- דרושים **יליקוטי ביאורים**- ביאור קונטרס ההתפעלות (של אדמו"ר האמצעי) **יאמרי השתטחות יפלא הרימון**- על בראשית, שמות, ויקרא, שיר השירים.

יפר החסיד ר' יצחק המתמיד הי"ד: בשעה שנגזרה הגזירה על יהודי רוסיה בענין אופן המלבושים וגילוח פיאות הראש, הגיעו לביתו של ר' הלל שהיה אז רבה של בוברויסק, הקצין הראשי של המשטרה המקומית בלוויית שני שוטרים וביקשו לגזוז את פיאות ראשו כדי להתחיל דווקא ברבה של העיר. ר' הלל אחז בידיו את פאותיו ולא הניח להם לנגוע בפאות. השוטרים התחילו להכות בחרבותיהם על ידיו ועל ראשו, **והוא פרץ בצעקות.** הקולות הגיעו לאוזנו של חייט, שהתגורר בסמוך, והוא מיהר לבוא למקום. החייט הבטיח לשוטרים מתנות ובלבד שיעזבו את רבינו לנפשו, ומאחר שהם כיבדו את החייט שהיה תופר להם את מדיהם, נענו לבקשתו והניחו לר' הלל. תמורת זאת, הבטיח הצדיק לחייט, **שלאחר מאה ועשרים יזכה להיטמן לידו.**

כידוע נטמן ר' הלל בחרסון. והנה כשהזקין החייט, נסע להתגורר בסמוך לבני משפחתו באחת המושבות הסמוכות לחרסון. בדרך כשהגיע החייט לחרסון, מצא מקום לינה בבית הכנסת-אורחים של הקהילה, **שם חלה ונתבקש לבית עולמו.** גבאי החברא-קדישא שלח את אנשיו לערוך את הלווייתו. היו אלה ימי חורף, הקור היה עצום **ושלג כיסה את כל האדמה.** כשהגיעו אנשי החברא-קדישא לבית העלמין, התכוונו לקבור אותו בחלקה שיועדה לאנשים בלתי מזוהים. אולם בשל השלג הכבד טעו בחלקה וקברוהו במקום אחר.

חלפו ימי החורף, ולאחר שהשלגים הפשירו, **התברר לתדהמתם שאותו חייט נקבר ממש בסמוך למקומו של ר' הלל.** שלח רב העיר חרסון מכתב אל רבה של בוברויסק כדי לברר, מי האיש שזכה להיטמן בסמוך לר' הלל. אז נודע שהיה זה החייט שר' הלל הבטיח לו לשכון לידו לאחר מאה ועשרים. (רשימות דברים חלק א')

נהוג היה רבינו לאסוף כספים במחוזות רוסיה כדי לספק מזון כשר לחיילים היהודים שגויסו בעל כרחם בבוברויסק. הוא שיגר לכל מחוז שני יהודים שיאספו מעות, אך הזהיר אותם שלא ייטלו כספים מיהודים שאינם מקפידים על שמירת השבת קלה כבחמורה. באחד המקומות נתן רוקח, שאינו ירא-שמים סכום הגון, כדי שלא לביישו, קיבלו גבאי הצדקה את הכסף ואח"כ החליפו אותו במטבעות אחרים. **כשצור הכסף הובא לר' הלל, הוציא מכיסו סכום ששווה לסכום שנטלו מהרוקח, והחזירו להם.** (שמועות וסיפורים חלק ג')

יפר הרה"ג רבי דוב זאב, רבה של יקטרינוסלב, מעשה שראה במו עיניו אצל רבינו: רגיל היה הצדיק שלפני שהוא פותח באמירת דרוש חסידות היה מניח את ידו על פיו ומסיר אותה, ושוב מניח ושוב מסיר, וכך חוזר חלילה פעמים רבות. פעם לפני שהתחיל לומר את המאמר עשה כמנהגו והניח ידו על פיו שוב ושוב, אבל המאמר 'לא יצא לו'. שאל רבינו: "האם יש במקום תמונה או ציור כלשהו המונע ממני את אמירת הדבר תורה?". ענה לו בעל הבית: "לא, לפני שאתם מגיעים, אני מסלק מביתי את כל התמונות ואת כל הכורסאות המרופדות, שאתם נזהרים מלשבת עליהן מחשש שעטנז". שוב ניסה ר' הלל לפתוח באמירת הדרוש, ושוב נעתק הדיבור מפיו. ביקש רבינו מהאברכים, שיחפשו היטב האם יש בבית תמונה כלשהי, **לבסוף מצאו האברכים תמונה שהייתה תלויה מאחורי דלת פתוחה, והנה מיד לאחר שהוסרה התמונה מן הקיר, התחיל המאמר לקלוח מפיו של רבינו.** (מגדל עז)

הצדיק הנסתר הרב חיים אבישלום כהן פרחיה הידוע כ'החלבן מגבעתיים' נולד בשנת ה'תרצ"ה (1935) ביפו. בתחילת שנות ה-30 הקים אביו מחלבת גביות בשם 'מחלבת הכהנים' בתל אביב. כבר כשהיה רך בשנים, גילה עניין גובר והולך בספרי הקבלה. האב לקח אותו לשיעורי חבורת המקובלים והוא נעשה לתלמיד מן המניין. בשנות ה-60 הקים אחיו את 'מחלבת דשן' בגבול שבין גבעתיים לתל-אביב ורבינו מגיל 20 בערך התחילו לעבוד למחייתו במחלבה זו בשותפות עם אחיו.

לאחר שהתגלה, התחיל ללמד שיעורים בגמרא ובקבלה בכולל 'השלום' בגבעתיים. רבים פנו אליו ונושעו. ראשי ישיבות עלו להתייעץ איתו. **בעל רוח-הקודש. גאון בנגלה ובנסתר. לא הסכים לקבל כסף עבור ברכתיו. היה רגיל להפריש 90% ממשכורתו לחלוקה לעניים.** החזיק במסירות נפש במשך שנים רבות את הכולל של הגאון רבי שמעון בעדני (חבר מועצת חכמי התורה) וכן החזיק כוללים של אברכים ותהילים לבנים ובנות בכל שבת בירושלים ובבני-ברק.

תמך באופן קבוע בשירת הבקשות. **ענוותן. מעולם לא אהב שמצלמים ומפרסמים את מדברים או סחים אודותיו.** מקומו בביה"כ היה בסוף השורות בספסל בצד. קירב כל יהודי ויהודי לאביו שבשמיים באהבה וחיבה גדולה. עבד את קונו במסירות נפש ונתן עיניו על צורכי אברכי הכולל שהיו עבורו כבנים ממש. כל חייו הירבה להתפלל ולבכות לה' ותחינותיו היו מתוך רגש פנימי חזק. נפטר ב-י"ב אב ה'תשע"ט (2019). חי כ-84 שנים. ציונו בבית-העלמין סנהדריה בירושלים.

אביו: הצדיק הנסתר הרב עזרא אברהם. **אימו:** מרת בלנקה. **אשתו:** מרת אדית. **ילדיו:** 4 ילדים. **מרבתי:** הגאונים המקובלים - ר' יהודה זרחיה הלוי סג"ל (רב שכונת קריית שלום), ר' יהודה ליאון פטילון (המכונה 'הצייר'), ר' משה יעקב רביקוב ('הסנדלר'), ר' יוסף וולטור ('מנקה הרחובות'). **חברותא:** המקובל הרב יצחק בצרי. **מספריו:** **יטלי חיים** - על התורה ועל המועדים על פי תורת הסוד **יארות חיים** - על חמישה חומשי תורה **יאר פני חיים** - על התורה **הקיצו ורננו** - על הגאולה **ייוחד לבבנו** - עבודת הכוונה והדבקות הפנימית **איש יהודי** - פורים **אחת שאלתי** - אמונה לבני הנוער.

הייתה תקופה בה האברכים בכולל 'ישיבת השלום' - גבעתיים עסקו בעניין מסוים ביורה דעה. רבינו הגיע להתפלל מנחה גדולה והתעניין באיזה נושא האברכים עסקו היום. רבינו העיר להם שנפלה טעות בלימוד שלהם וביקש מהם לחזור ולעיין שנית. האברכים הראו לו טבלת סיכום של הסימן והוא ביקש שיתבוננו שוב. לאחר התפילה התיישבו האברכים וחזרו שוב על הלימוד מחדש משיטות הראשונים והבית יוסף ועד פסיקת השולחן ערוך ומצאו שאכן שגו בצורה בולטת. למחרת בעת שהרב הגיע למנחה שאלו אותו: "מניין הרב ידע זאת?". הצדיק סיפר שלפני שיצא מהמחלבה, ישב על כיסא ולפתע התמלא כל החדר באור עצום ונכנס אליו יהודי מהעולם העליון ואמר לו: "לך ואמור לאברכי הכולל ששגגה יצאה מתחת ידם".

○ יפר מר נחום לנגנטל כי הביא לרבינו אישיות מוכרת וחשובה. אדם שהגדיר את עצמו כמי שלא רואה נחת כי היו לו שלושה ילדים לא נשואים. אמר לו הרב: "אל תיכנס ללחץ. בשנה הבאה תבוא אליי עם שלוש בשורות טובות". **ובאמת, בשנה אחת שלושת ילדיו התחתנו.**

באחת הפעמים רבינו גילה: "אני רואה אותיות כתובות על מצחו של אדם וזו מתנת שמיים". באותיות רמוזים מעשיו. במוצאי חג סוכות היו רגילים לעלות אליו למחלבה עם האתרוג וכשהיה בוחן בעיניו הקדושות את האתרוג שבירכו עליו במשך חג סוכות היה אומר לאדם מה עליו לתקן, באיזה מידה הוא לקוי כמו גאוה כעס וכדו'. בנוסף סיפר אלו מאורעות עתידיים להיות במשך אותה השנה. אנשים העידו שהרב היה מגלה להם כשהתבונן באתרוג שלהם כמה מסכתות הם סיימו במשך השנה ומה דרגת הלימוד וכמה זמן הקדישו להתעלות והיה קולע למקומות הכי חבויים אצל האדם ומדבר ומוכיח על נקודות במידות ודרך ארץ שאין אדם שם על ליבו וחושב עליהם כלל.

פעם אחת אדם נכנס אדם לכולל בשעת הצהריים ומסר לרב פתק עם שמו לברכה ולפתע הצדיק התחיל לצעוק עליו בקולי קולות: "פה זה כולל. אתה יודע מה זה כולל? תצא מכאן". כשאותו אדם יצא, אמר הצדיק לאברכים התמהים: "אל תיבהלו, על איש זה נגזר להיכנס לבית הסוהר ובביזיונות אלו המתקתי מעליו הכל והסרתי מעליו את איום המאסר". לאחר מכן ביררו את העניין אודותיו והתברר שנעשה לו נס ונעלם תיק הראיות וניצל מהתסבוכת בה היה מצוי, וכשבא אחר כך להודות לרב אמר לו הצדיק: "אני יודע, אני יודע".

כבר מגיל שש ניכר בו שנועד לגדולות פעם סיפר שבעת שנכנס לבית הכנסת בראש השנה ושמע תקיעת שופר אמר לאביו שהוא שומע עוד תקיעת שופר ואמר לו אביו שלא ידבר על כך **משום שרק הוא שומע את זה וזה קול השופר המשתלשל ויורד מן העולם העליון.**

○ יפר יהודי שהגיע למחלבה והרב צעק עליו צעקות גדולות ללא הפסקה וגם כשהתחיל לצאת הרב הלך אחריו והמשיך לצעוק עד הכביש הראשי. אותו אדם תהה מדוע, מה פשע ומה חטא שהרב התנהג אליו בצורה שכזו. לאחר מכן עלה אותו אדם על רכבו ופתח בנסיעה. בדרך נסע בתוך מנהרה ונכנסה בו משאית ענקית. הרכב נמער לגמרי אך הוא יצא בריא ושלם. למחרת הגיע אותו אדם למחלבה והודה לרב על הנס העצום שפעל בשבילו.

באחת הפעמים הגיע אדם לכולל עם תינוק על הידיים וסיפר כי התינוק מפרכס כל הזמן והרב צעק עליו שיצא מהכולל. אמר לו אותו אדם שבא רק לבקש ברכה ושוב צעק עליו, ואחרי זה סיפר שמאותו הזמן שהרב צעק עליו, התינוק הפך להיות בריא לחלוטין ולא היו לו יותר פרכוסים.

הרב הצדיק ישראל יצחק משי זהב זצ"ל - נולד בשנת ה'תרמ"א (1881). ענוותן. בעל רוח-הקודש. מקובל. בעל ידיעה עמוקה ויסודית בשורשי הנשמות. הרב קרא על מצחם של הבאים בצל קורתו את רישומי עוונותיהם, ולא אחת הוכיח בתוכחות מוסר, כאשר מגלה הוא לפניהם את צפונות מעשיהם הרעים, עד שבשוש ושבו מסורם. החזיר רבים מעוון. העלה ארוכה ומרפה לפונים אליו. רבים ניגשו אליו ונושעו. בעל חסד. הסתיר את מעשיו מעיני הבריות. בעל אהבת ישראל עצומה. גם בהיותו קבלן בניין, יחסו לפועליו לא היו כמנהל, אלא כחבר מן השורה. והיה מטה כתף ועוזר לכל אחד. באתרי הבניה דאג לארגן תפילת מנחה בציבור. נפטר ב-י"ג מנחם אב ה'תשל"ד (1974) בגיל 93. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

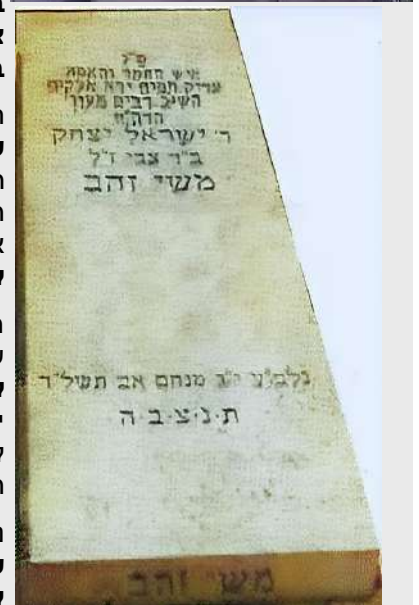

אביו: ר' צבי.

להלן סיפור שעובד מהספר 'דרך צדיקים', ויש בו כדי להראות ללא צל של ספק כי על הרב שרתה רוח-הקודש. ומעשה שהיה- כך היה: בשנת ה'תרצ"ה (1934), אירע מקרה מסמר שיער בארץ. פעוט בן שלוש שנים, נעלם באורח מסתורי מבית הוריו, ולא נודעו עקבותיו. ההורים המודאגים הזעיקו מיד את המשטרה הבריטית לחפש אחריו, אך הללו העלו חרס בחיפושיהם.

האב האומלל בצערו הרב ניסה בכל דרך אפשרית לנסות ולהתחקות אחר עקבות בנו האובד. בייאוש לא היסס לפנות גם ל"ע למכשפים ולמעוננים שיגלו בקסמיהם היכן נמצא בנו, אולם גם צעד זה לא הניב שום תוצאות מעשיות, ומקום הימצאו של הילד נשאר בגדר תעלומה, והוריו בצער איום ונורא על גורל בנם.

חלפו השנים, והאב לא נואש מחיפושיו אחר בנו האובד וסירב להשלים עם חסרונו. והנה, כעבור עשר שנים! שמו של רבינו הגיע לאב, והוא ניגש לביתו של הצדיק הרב משי-זהב. כשהגיע לבית הצדיק, התבונן רבינו ביהודי הניצב מולו, ועוד בטרם עלה בידי היהודי לומר מילה על מטרת בואו, הקדימו הצדיק ואמר לו: "יודע אני שבאת אליי, כדי לגלות היכן בינך נמצא ומה עלה בגורלו. אך זאת אומר לך, בעזרת ה' בעוד שנה ישוב בנך הביתה בריא ושלם, וזאת בתנאי שתחדל מלפנות לקוסמים ולמעוננים".

היהודי נאלם דומיה לנוכח דבריו החותכים של הצדיק, ובלבו תמה, מהיכן ידע הרב, שבאתי אליו עבור עניין זה? אין זאת אלא, שאיש קדוש הוא ורוח-הקודש בוקעת מגרונו. בהתפעלות רבה אין קץ הביע הלה את נכונותו לקיים את דברי הרב כלשון, ובלבד שיזכה ובנו ישוב לביתו. כאשר יצא היהודי מביתו של הרב, פנה בנו של הצדיק ושאלו בתמיהה: "אבא, מדוע יצאת היום מגדרך לכבוד היהודי הלז, והודעת לו נסתרות, מבלי שביקשת להתבונן תחילה בכף ידו?" (שכן דרך הצדיק הייתה בענוותנותו להסתיר את רוח-קודשו).

נענה הצדיק בענוות חן ואמר: "מיד כשראיתי את היהודי הכרתי בו, שאם לא אעשה פעולה עצומה, שתעורר את התפעלותו ותרשים אותו, לא יאמין לדבריי, ולא יציית לי לחדול מפניותיו לקוסמים ולמעוננים, לכן נאלצתי לפנות אליו בצורה זו, ודע לך, כי הכל נעשה לתועלת העניין". מיועדנו פסק מלשחרר לפתחיהם של המכשפים למיניהם והמתין בציפייה דרוכה ובלב נכסף לשוב בנו האובד. הימים חלפו לאיטם והאב מצפה בקוצר רוח שיתקומו דברי רבינו. והנה כעבור שנה נקש על דלת ביתו, נער כבן ארבע עשרה שנים, שנראה כערבי לכל דבר ניצב בפתח הדלת, ובפיו בשורה- שהוא הבן האבוד.

האב הנרגש עד עמקי נשמתו למשמע הבשורה, ביקש מהנער להיכנס לביתו, לשבת על הספה ולספר לו מה עלה בגורלו במשך שנים אלו. סח לו הבן, שבקטנותו, נחטף ע"י ערבים, אשר מיהרו להוציאו מחוץ לעיר וגדלוהו בכפר מרוחק, כשהוא מנותק מכל מגע עם יהודים, עד שבמשך השנים נשכח ממנו מוצאו היהודי (שכן היה בגיל שלוש שנים בלבד כשנחטף!).

והנה בשנה שחלפה, פרצה תגרת ידיים בינו לבין נערי הכפר, והללו ברוב זעמם הטיחו בו בכעס את הכינוי "אתה יהודי!". בתחילה סלד הנער מהכינוי, אולם כאשר נשנתה התופעה מספר פעמים, וגם ילדים אחרים החלו לכנותו יהודי, נכנסו הדברים ללבו והבין, שיש דברים בגו. הוא החליט לברר את הדבר לאשורו, ולאחר מאמצים מרובים הצליח לגלות, שאכן במוצאו משתייך הוא לעם היהודי. הידיעה הממה אותו, ודחף פנימי עוררו לנטוש את מקום מגוריו הנוכחי, ולכתת רגליו בדרכים לגלות את מקום הימצאם של הוריו האמתיים. לאחר חיפושים מייגעים וסיוע הרשויות הממשלתיות, הגיע סוף סוף הנער לקן משפחתו, אשר ממנו נעדר זה אחת עשרה שנים!

סיפור הדברים, זעזע עמוקות את האב, אשר ראה בעליל את התגשמות דבריו של הרב משי-זהב. אך ספק אחד קינן בלבו, בנו האהוב, שהיה כה עדין בילדותו, נראה עתה גס ומגושם כאחד מבני הישמעאלים, ומי ערב לו שזה אכן בנו האמיתי? בצר לו פנה היהודי לרב משי-זהב, והפגישו עם הבן האובד שחזר למועד בו נקב הרב, ויחד עם זאת הביע בפניו את הסתפקותו בדבר זהותו. אמר לו הצדיק: "לתועלת העניין, שלח והבא לכאן את אחד מבניך הנוספים שבבית, ובעז"ה אברר לך דבר לאשורו". ואומנם, כאשר ניצבו השלושה בבית הרב, הסתכל הצדיק בכפות ידיהם, והראה לאב, כי תווי הידיים של שני הבנים זהים ומיד פנה הצדיק לאב ואמר: "אין לך מה לחשוש ממאומה, זהו בנך האמיתי, השיבהו לחיק היהדות ולמדהו תורה, ושמח באבידה שהוחזרה לך משמיים כעבור אחת-עשרה שנים!".

לפני שנים רבות התגוררה משפחת משי-זהב ביפו העתיקה. כאשר גדלו הילדים, התעוררה בעיה כיצד ילכו מידי יום מרחק כה עצום ברגל עד ת"ת שנמצא ברח' בעש"ט בת"א, והם רכים בשנים. לפיכך החליט הרב שלמען חינוך ילדיו בדרך ה', עליו לעזוב את מקום מגוריו ולהתגורר בסמוך לת"ת. וכך עשה, הוא שכר לבני ביתו שני חדרים קטנים.

כאשר החלה המשפחה להתארגן במקום מגוריה החדש, נקש יהודי חילוני על דלת ביתם, ושח לצדיק את צרתו, כי ידו מטה ליפול ואין בידו אמצעים מינימאליים לפרנס את משפחתו כראוי, ואף לא לשכור דירה עבורם, **ובלית ברירה נאלצים בני המשפחה ללון תחת כיפת השמים.**

נכמרו רחמיו של הרב על אותו אדם, ועל אתר ענה ואמר לו: "יש לי שני חדרים קטנים אותם שכרתי למגורים. **אך למענך מוכן אני להסתפק בחדר אחד, ואת השני אקצה בשבילך.** עיני היהודי אורו משמחה לשמע הדברים, ואף הוא לבשר לבני ביתו את הידיעה על מציאת הדירה. הללו הזדרזו להעביר את חפציהם ולהתמקם בחדר הקטן.

כשהגיע ליל שבת, היסב הרב עם משפחתו לשולחן השבת, קידש על היין וזימר מזמירות שבת, ואילו בחדר הסמוך הדליקו השכנים החילוניים את הפרימוס ובישלו עליו את ארוחתם. **לאחר שסעדו את לבם, הצית השכן סיגריה ועישן בנחת סיגרה אחר סיגריה כשכל העשן התנדף דרך החלון המשותף ישר לחדרו של הרב.**

הצדיק לא התרעם על כך אלא בסובלנות רבה קם מכיסאו, וסגר את החלון שהפריד בין שני החדרים. וכך חזר ושנה הדבר, **מדי שבת בשבת ובכל חגי ישראל, היה השכן החילוני מפגין לעין כל את זלזולו בדת ישראל, והרב שאפשר לו לגור על חשבונו, היה מבליג ומעביר על מידותיו,** ומדי ראותו את השכן, הראה לו פנים שוחקות וברכו בלבביות בברכת שלום.

כשנודע לרב משי-זהב שהיהודי שכנו הינו נפח במקצועו, **התעניין אצל קרוביו ומכריו מי זקוק לנפח והפנה אותם לנפח החילוני, ואת הכל עשה בעילום שם מתוך מטרה להמציא לשכנו את פרנסתו בכבוד.** ואומנם הלה, השתכר יפה. וכאשר הרחיב ה' את גבולו, הואיל בטובו לשלם מדי חודש את דמי שכירות החדר לרב, אך לא שינה כלל את יחסו המזלזל לערכי היהדות.

והנה, כעבור תקופה מסוימת של דיור משותף, נכנס היהודי לרב וביקש ממנו לקנות בשבילו תפילין ולהורות לו את הדרך לתשובה. הצדיק שאלו: "כיצד ואיך התחולל הפלא הזה בקרבך, ומה הביאך לעבור לאורח חיים חרדי?". היהודי נאנח וסיפר לרב: "מעולם לא ידעתי כמה נעימים הם הליכותיה של התורה ונושאי דגלה. רק לאחרונה נוכחתי באצילות נפשם של היהודים החרדים ובכיעור מעשיהם של החילוניים. ומעשה שהיה כך היה:

הרי אתה יודע שבמקצועי אני נפח. תקופות קשות עברו עליי ולאחרונה שפר מזלי. לקוחות רבים צבאו על פתח בית מלאכתי ופרנסתי התרחבה. והנה, בשבועות האחרונים, **שלח אלי אחד ממכרי החילוניים לקוח ומאז הוא ממרר את חיי, בדורשו ממני דמי תיווך, וכל הזמן מתפאר בפני אחרים, שהוא פרנס אותי ואני חי על חשבונו עד שקצתי בחיי מפניו.**

בדיוק אז נודע לי באקראי שאתה הוא זה אשר שלחת אליי לקוחות רבים מבלי לגלות לי כלל ומבלי לדרוש ממני אפילו דרישה מוסרית לחדול מחילול שבת בפרהסיא, לכן גמרתי אומר בלבי להטיב את מעשיי ולשנות את דרכי וכיום הנני שב הביתה אל היהדות.

על העובדה כי הרב היה בעל רוח-הקודש יעיד הסיפור המופלא הבא: הרב זוסמן, נהג מידי פעם לשחר לפתחו של הרב משי-זהב. באחד הימים, בבואו לבית הרב, הצדיק באותה שעה לא היה בבית, ולכן ישב בצד והמתין לשובו. בתוך כך בא יהודי נוסף שאף הוא רצה להתייעץ עם הרב, והשניים ישבו יחדיו וחיכו לבואו. כשנכנס הרב לביתו, סקר בעיניו הטהורות את הנוכחים, **ומיד פנה ליהודי אשר כלל לא הכירו ומעולם לא ראה אותו ואמר: "אתה, באת אלי, כדי לדעת מה יהיה עם אשתך החולנית".**

הרב הביט בפניו והמשיך: "עצתי היא, שתלך לכותל שריד בית-מקדשנו, שם תשפוך נפשך בתפילה ובתחינה לריבון העולמים, אז תעלה ארוכה לאשתך". היהודי נעמד פעור פה וכולו השתוממות, **מהיכן ידע הצדיק את מועקת לבו?** הרב זוסמן, שנכח באותו מעמד, פנה ליהודי ואמר: "מה לך נדהם? הנה זכית וקיבלת תשובה לשאלתך, לך לשלום".

הגאון הרב מרדכי בנט זצ"ל הידוע בשם הרב מרקוס בנדיקט: נולד בשורגא שבהונגריה בשנת ה'תק"ל (1753). מצאצאי ה'חכם צבי'. מכיון שגדל מגיל 5 בבית אמו נקרא בנט. **בילדותו נחשב כעילוי.** שימש כדיין ורבה של ניקלשבורג וחבל מורביה. עמד בראש ישיבה. מחשובי רבני צ'כיה. התנגד ללימוד חוכמות חיצוניות, אך בשל תפקידו כרב הקהילה, אשר בשמה עמד לפני המלך והשרים, היה עליו להשתלם לצערו בחכמות אלו. **נאמר עליו, כי תוך זמן לא רב היה בקיא בין השאר בפילוסופיה, אסטרונומיה ומתמטיקה.**

בגיל 20 לערך נשא לאישה את בתם של אחת המשפחות המיוחסות מניקלשבורג, ומאז **מאס בכל תענוגי עולם הזה, סיגף עצמו בסיגופים וצומות, לא ישן יותר משלוש שעות ולא פסק מללמוד.** למרות שהוצעו לו משרות רבניות רבות לא הסכים לקבל עול רבנות, עד שידע את ארבעת הטורים והשולחן ערוך בעל פה. את כל כספו פיזר לאביונים, השיא יתומים, השיג רישיון מהמלכות להדפסת ספרי קודש. לחם בתקיפות ברפורמים. נפטר ב-י"ג אב ה'תקפ"ד (1829). ציונו בסלובקיה. חי כ-76 שנים. **לאחר פטירתו גילו על גופו שקים, אשר לבש תחת מלבושיו על מנת לסגף את עצמו.** רבים רצו לקנות שקים אלו, לשם סגולה, לאחר פטירתם ייטמנו בשקים אלו. ממכירת השקים האלו, נאסף הון רב, שהספיק לפרנסת נכדיו היתומים (לפרנסת בני בתו, שנפטרה בחייו), וכן לנישואיהם.

אביו: ר' אברהם בן יהודה אשכנזי. **בניו:** ר' יעקב (מח"ס 'גדולת מרדכי'), ר' ישעיה (אבד"ק קאליב - הונגריה), ר' נפתלי (אב"ד שאפע - מוראביה). **מרביתו:** ר' יעקב קנלבוויגן, ר' יוסף שטיינהרט, ר' יחזקאל לנדא, ר' שמואל שמלקא הורוביץ מניקלשבורג. **מתלמידיו:** בניו, ר' יעקב, ר', ר' נפתלי (רבה של שאפה), ר' מנחם מנדל בנט (בן אחיו- דיין בהונגריה), ר' משה מרדכי בנט (קרובו, אב"ד שטאמפי), ר' צבי הירש אופנהיים (אבד"ק טמישוואר), ר' שמחה בונים מפשיסחה, ר' יהודה אסאד, ר' שלמה קווטש (ממלא מקומו ברבנות ניקלשבורג). **מספריו:** **ביאור מרדכי-** הגהות על פסקי המרדכי (שכתב ר' מרדכי בר הילל) **ימחשבת מרדכי-** דרשות על התורה **ימגן אבות-** על מלאכות שבת **ידברי מרדכי-** הלכות איסור והיתר בש"ע חלק יורה דעה **יתכלת מרדכי-** דרשות על הש"ס **חידושי מהר"ם בנט-** חידושים על הש"ס **גדולת מרדכי-** שו"ת **פרשת מרדכי-** שו"ת **יהר המור-** שו"ת **ימאמר מרדכי.**

בספר "גדולי אשכנז" מובא הסיפור המופלא הבא: שעת לילה מאוחרת. רחובות העיר ניקלשבורג ריקים מאדם. מחצר ביתו של רבינו, שהיה הומה אדם משך כל היום כלתה רגל. על השביל המוליך אל הבית פנימה פוסע משמשו של הרב.

זה עתה נעל את שער החצר ושם פעמיו אל חדרו. **לפתע בקעה חריקת צירים את דומיית הליל, והדלת הסגורה סבה על צירה ונפתחה.** הביט השמש בתימהון וחשב, שמא לא סגר את הדלת היטב, לפיכך שב ונעל את הדלת בשנית. **טרם הרחיק מן השער- ושוב הדלת נפתחה מאליה.** הפעם חש, כי יש דברים בגו, והוא החיש צעדיו לחדרו של הרב ולספר לו את המתרחש. לאחר מחשבה קלה, נפנה אליו הרב והשיב: **"אכן, הצדק איתו. שכחתי ללמוד פרק משניות עבור פלוני בן פלוני, שהיום חל יום פטירתו, והוא בא להזכירני".** מיד ניגש לארון, הוציא ספר משניות וישב ללמוד משנה אחת לעילוי נשמתו. **לאחר מכן פנה למשמשו בבקשה, שיסגור שוב את השער. הפעם נשאר הפתח סגור ולא נפתח שוב.**

כאשר נסתלק רבינו לבית-עולמו, באותו הזמן שהה בקרלסבד והובל לקבורה בעיר ליקטנשטדט הסמוכה לקרלסבד מהלך כשעתיים. כשנודע לאנשי עירו דבר האסון, דרשו הם בתוקף לפנות את קברו משם ולהביאו לעירו לקבורת אבותיו. אומנם אנשי העיר ליקטנשטדט טענו בתוקף, כי כבר זכו בגופו הקדוש. שתי הקהילות התדיינו בדבר והסכימו להביא את השאלה לפני החת"ם סופר ולקבל את הכרעתו. הוא אמנם צידד בפניו הקבר, אך לא קבע בהחלטיות. בעקבות כך שתקו אנשי ניקלשבורג ולא מלאם לבם לפנותו.

והנה **כעבור חצי שנה כתב שוב החת"ם סופר, כי עתה הוא מחליט ברורות להתיר פינוי הקבר לניקלשבורג. והפסק בוצע, וקבר רבינו פונה, והובא לקבורה שנית ביום י"ב אדר תק"צ בעירו ניקלשבורג.** והעיד רבי שמעון סופר זצ"ל בנו של החת"ם סופר, שכבר בהתחלה הכין החת"ם סופר תשובה המחייבת להעבירו לעירו, אלא שפתאום נפלה עליו תרדמה, ונגלה אליו רבי מרדכי בנט בחלום וביקש, שיעבד התשובה.

עוד גילה, **כי נענש מהשמיים להיקבר כחצי שנה דווקא שם, היות ונתן פעם הסכמתו לנתק שידוך, והדגיש: "הגם שהיה עפ"י דין תורה, בכל זאת, היות וכבוד הבריות חמור למאוד, וגרמתי צער ובושה לכלה ולמשפחתה, דקדקו עמי משמים. וזה האות כי כנים דברי: ילכו ויבדקו וימצאו, כי אותה כלה שניתקתי שדוכיה, קבורה בדיוק סמוך לקברי ממש!!!".** מיד שלח החת"ם סופר לבדוק והתברר, כי החלום נכון, ולכן השהה את התשובה חצי שנה.

רבינו נפגש פעמים רבות עם קיסר אוסטריה, פרנץ הראשון. פעם אחת שאלו הקיסר: "בתלמוד שלכם נאמר: 'הרואה קדירה בחלום - יצפה לשלום'. וכי מה ענין קדירה לשלום?". השיב לו הרב: "אש ומים הם הפכים גמורים, הנלחמים זה עם זה, ולעולם אין שלום ביניהם. יש בכל-זאת דרך להשלים ביניהם, וזאת על-ידי קדירה. כשמניחים סיר ובו מים על-גבי האש, האש מוסיפה לבעור, והמים אינם אובדים. הרי לך קשר ברור בין קדירה לשלום".

האדמו"ר הרב יוסף גרינוואלד גאב"ד פאפא זצ"ל - נולד ב-כ"ד אלול ה'תרס"ג (1903) בעיר צהלים. משחר ילדותו ניתן היה להבחין ביראת השמיים המופלאה שלו. בצעירותו למד בישיבה של אביו. בהיותו כבן 19 הלך לסאטמאר ללמוד בישיבת דודו, ר' אליעזר דוד גרינוואלד. בהמשך סייע לדודו בהרבצת תורה בישיבה ובענייני העיר. אביו העריכו בצורה מופלאה ובכל פעם שהיה רואה את רבינו, היה קם מפניו מלוא קומתו בהטעימו: **"הרי הוא ספר תורה חי!"**. ביום ב-אדר ה'תש"א עם פטירת אביו הגדול עבר לפאפא ומילא את מקומו. בשנת ה'תש"ד (1944) כבשו הנאצים את אונגארן ורבינו **שכל את אשתו ועשרת ילדיו!** לאחר המלחמה חזר לפאפא ואח"כ שהה בסאמבאטהלי.

בשנת ה'תש"ז (1947) היגר לאנטוורפן שם הקים ישיבה והרביץ תורה לתלמידים רבים. בשנת ה'תשי"א (1951) עבר לארה"ב והרביץ תורה עד להסתלקותו לשמי רום. הקים תלמודי תורה, כולל, ישיבה, בית-ספר לבנות. סיגף עצמו בטהרה. אף בעת שתכפו עליו יסורים וחולשת גופו לא מנע עצמו מלטבול במקווה. **ענוותן מופלא. איש אמת. רבים פנו אליו ונושעו. ברכותיו עשו פרי. הרגיש בצער כל אחד, ששטח בפניו את מצוקתו. תפילותיו היו בבכיות עבור עם ישראל.** הטיב לסנגר על הזולת. נפטר ב-י"ג אב ה'תשד"מ (1984). חי כ-81 שנים. ציונו בקרית פאפא בניו-יורק. בנו, ר' יעקב מילא את מקומו.

אביו: האדמו"ר ר' יעקב יחזקיה (בעל 'יגד יעקב'). **אמו:** מרת שרה רבקה. **נשותיו:** בת אחיו-ר' יעקב יחזקיהו מחוסט (זיווג ראשון-ה"ד), מרת מרים (זיווג שני). **מרבתי:** הגאונים אביו, ר' יעקב יחזקיה, ר' אליעזר דוד גרינוואלד (בעל 'קרן לדוד'), ר' אהרון רוקח מבעלז (המכונה 'הרב זכרנו לברכה'). **מתלמידיו:** ר' יעקב יצחק ניימן, ר' יצחק דוד הכהן פרידמאן, ר' יצחק שלמה אונגר (אב"ד חוג חתם סופר). **מילדיו (זיווג שני):** ר' יעקב יחזקיה (ממלא מקום אביו), ר' ישראל מנחם (רב תולדות יוסף פאפא בורו-פארק), ר' אהרון (דיין קהילת פאפא בניו-יורק), ר' משה סופר (רב קהילת פאפא בירושלים. חתן ר' ישכר בער רוטנברג אדמו"ר מוודיסלאב), ר' יעקב יחזקיה סופר (רב עדת ישראל טורונטו. חתן ר' ישראל משה דושינסקיא). **מספריו:** **יוחי יוסף-** על המועדים, מסכת מקוואות ועוד.

ל אחד ממתפללי ביהמ"ד היה ילד שסבל במערכת העיכול, ולא יכל לעכל מזון שהכיל חיטה, פירות וירקות. הוריו שמרו עליו שלא יאכל מאכלים שהכילו את הרכיבים הנ"ל. לרגל שמחה שהתקיימה במשפחתם השאירו את הילד לזמן קצוב בביתו של אחד מצאצאיו של הגה"ק מפאפא ז"ע, במשך זמן שהותו שם יצא שרבינו התכונן לנפוש בפלורידה, וכל בני המשפחה הגיעו לביתו להיפרד. היות שאותו ילד כבן בית, אף הוא הצטרף לכל המשפחה של הנכדים, שבאו להיפרד.

רבינו זיע"א חילק לכל הצאצאים מאפה שהוכן לכך, כשהגיע תורו של הילד האורח לקבל מהמאפה, אמרה הרבנית שאצלה התארח הילד, שלא יתנו לו מהמאפה כיוון שהינו אלרגי והמאפה עלול להזיק לו. רבינו האזין לנאמר, וציווה **שיעשה ברכה בכוונה וזה לא יזיק לו, והשי"ת יעזור, שהבעיה תיפטר לגמרי.** תוך כדי דיבור הגיש את המאפה לידי הילד וציווה עליו לברך בקול, הילד בירך בקול ואכל. **מאז הילד לא סבל יותר משום אלרגיה והבריא לגמרי.**

מסופר כי בעת בואו של רבינו לעיר פאפא נודע לו, שאחד השרידים מראשי הקהילה המקומית מאושפז בבית הרפואה. רבינו רצה לבקר אותו. אולם אנשי הסגל הרפואי אמרו לו, שהלה חולה במחלה קשה ומדבקת ל"ע, ויש להימנע מלהתקרב אליו. רבינו זיע"א לא שת ליבו לאזהרתם, והלך לבקר את החולה בחדרו, דרש בשלומו ובירך אותו ברפואה שלימה, ושב על עקבותיו. זמן קצר לאחר שרבינו יצא מחדרו, נעשה לחולה במעבדת ביה"ח בדיקת דם חוזרת, והרופאים **אישרו פה אחד, שאינו נגוע כלל במחלה המדבקת. היהודים המעטים בפאפא תלו כולם את הדבר בזכות ביקורו וברכתו של ה'יוחי יוסף'.**

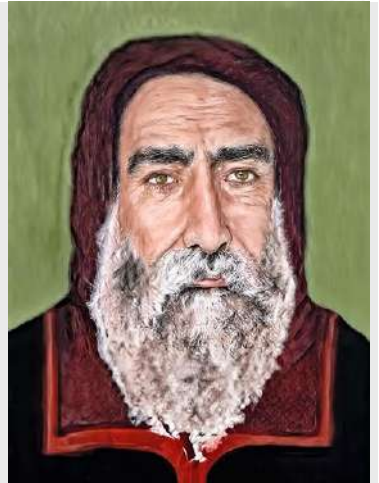
אברך, מתלמידיו של הרה"ק מפאפא ז"ע, שנים אחרי נישואיו עדיין לא נושע בזרע של קיימא. בביקוריו אצל רופאים רבים, הודיעוהו בדעה אחת, שלדאבונם אין בידם להושיע. כעבור כמה שנים נכנס אל רבינו ותינה את צערו, אשר על ליבו, שהוציא כספים מרובים לרפואה והרופאים אינם נותנים תקווה. עוד הוסיף האברך, **ששמע לאחרונה על כמה מקרים בין מתפללי בית המדרש, שאף הם לא נושעו בילדים רח"ל.**

כשרבינו שמע את דברי האברך הצטער צער רב והשעין את ראשו על השולחן לכמה רגעים, לאחר מכן שאל את האברך בעוגמת נפש: **"הייתכן? דברים כאלו מתרחשים, ואין באים להודיעני?"**. רבינו בירך את האברך בחמימות, שיזכה להעמיד דורות ישרים ובראים. **ברכותיו התקיימו במלואן, והאברך העמיד בית חשוב וברוך, וגם בני הקהילה נפקדו, ולא נשמעו עוד מקרים מצערים.**

אחד מתלמידיו רבינו החל פתאום להרגיש ייסורים גדולים ברגליו רח"ל, כשדרש ברופאים שמע חילוקי דעות, גם על ניתוח - היו ששללו והיו שצידדו - אבל לא ידעו אם יועיל לזמן ארוך, בינתיים מצבו הלך והחמיר ל"ע, עד שלא יכל ללכת בלי להיעזר במקל. נכנס הלה בפחי נפש לרבינו, אבל לא רצה להסתפק בברכת רפואה שלימה, אלא דרש לקבל הבטחה שיבריא. רבינו הרהר קמעה ואמר לו: **"הגם שעכשיו נמצאים בתשעת הימים, עליך להשרות את רגליך במים חמים מאוד, לזמן ממושך, תעשה כך במשך כמה ימים וה' יתברך יעזור"**. למרות שרופאיו הזהירו, אותו שחום במצבו אינו מומלץ כלל ועיקר ועלול לגרום לנזקים, הוא לא פקפק כלל וכלל בדברי רבינו וקיים במדויק את כל מה שהצטווה. **ביום השלישי, כאשר הגיע לביתו ברכב אחרי תפילת שחרית, לא נזקק יותר לעזרה כשיצא מהרכב, כי יכול היה ללכת ברגליו, ומאז לא הרגיש שום מיחוש ושום כאב.**

החסיד הקדוש רבי יהודה פינטו זצ"ל הידוע גם כרבי הדאן- נולד במרוקו. איש קדוש, תמים, חזרן במצוות ובצדקות, מלומד בנסים, החסיד העניו השלם. בעל חסידים מופלאים ומופלגים. מידי עוברו ברחובות העיר מוגאדור אצים רצים אנשי העיר לנשק את ידיו יהודים וישמעאלים כאחד, ובאותה נשימה מבקשים מרבנו לברכם לרפואה, הצלחה ופרנסה, וכן נותנים כמתנת ידם ע"מ שיחלק לנזקקים.

מימיו לא עלה על משכבו, כשהפרוטה מצויה ברשותו, וכל מטבע שהיה בביתו, חילק לצדקה ולעניים הרבים. התייחס לבני העניים כאל בניו שלו, ובמקום שבו ידע כי ההורים דלי האמצעים לא יכולים להרשות לעצמם לקנות לבניהם בגדים חדשים, קנה להם את הבגדים לקראת החגים כדי לשמח את לבם. ובהגיע ילדי העניים לגיל בר-מצווה, היה קונה להם טלית ותפילין, מלבישם בבגדים חדשים ושמח איתם בשמחתם כאילו היו בניו, ובהגיעם לחופה, היה עושה להם חופה ושמח בהם.

ענוותן מופלא. גאון בנגלה ובנסתר. היה שוקד על התורה ימים ולילות. נהג לקשור את שערות ראשו למסמר בשעת לימודו, כך שאם יבוא לנמנם משיכת שער תעירו. מעולם לא לבש בגד חדש, וכאשר היו מביאים לו נעליים חדשות, היה תחילה טובלם במים ליישן, ורק לאחר מכן היה לובשן. חכמתו ופיקחותו בכל שטחי החיים, הביאו אליו את בכירי הנהגת העיר והמדינה, נציגים זרים דיפלומטים ושגרירי מדינות נשרכו ונעמדו בתור אחר דלת חדרו, כדי לקבל עצה ותושייה בעניינים שונים העומדים על הפרק. נפטר בט"ו באב ה'תרמ"א (1881).

אביו: ר' חיים (הראשון). **בנו:** ר' חיים פינטו (השני). **אחיו:** ר' יאשיהו, ר' יוסף ור' יעקב.

לאחר שנפטר אביו, הצדיק המקובל רבי חיים פינטו זצ"ל, ישבו בניו שבעה, וכל בני הקהילה באו לנחמם ביגונם, המנחמים היו רבים, והשעות הארוכות נתנו את אותותיהם בבניו. ושניים מהם, ר' יוסף ור' יאשיהו נרדמו מחמת עיפותם. רק בנו, ר' הדאן נשאר ער.

והנה הוא רואה את אביו זצ"ל בחיי חיותו מולו, מתוך פחד צעק צעקה גדולה. לשמע הצעקה התעוררו אחיו ושאלו לפשרה. סיפר להם בהתרגשות רבי הדאן: "ראיתי את אבא ניצב מולי בחדר". באותו לילה התגלה אביו בחלום ואמר לו: "רציתי להופיע אצלך בהקיצ, עכשיו שגילית את הסוד, אבוא אליך רק בחלום". לאחר מכן מור אביו אכן היה מגלה לו עתידות בלילות.

באחת השנים העיבה צרה גדולה על שמי מרוקו. בצורת קשה פקדה את הארץ, וגשם לא ירד להרוות את צמאה. היבולים נבלו בשדות, והיוקר החל להאמיר. האיכרים היו הראשונים להרגיש את קשיי הבצורת, אולם לאחר זמן, כאשר החיטה אזלה מהשוק, החלו כל תושבי מוגאדור להרגיש את אימי הרעב. לא עבר זמן רב, והיוקר האמיר, והמצוקה ניכרה בכל תחומי החיים.

ראשונים לסבל היו העניים, שגם בשנות השובע אינם משופעים בממון. אבל ככל שהבצורת נמשכה, נפגעו יותר ויותר תושבים. בהתקרב ימי החגים נוכח ר' הדאן לדעת, שכספו לא מספיק לו לקנות את כל צרכי החג. צערו היה גדול. "הכיצד נכבד את החג?" דאג הצדיק. "איך אוכל לאחוז במנהגי ולרכוש בגדים חדשים לבני הבית? ומי ישמח את לב העניים ויקנה להם בגדים כפי שנהגתי לעשות מדי שנה?"

מחשבה זו טרדה את מנוחתו ולא נתנה לו מנוח, והוא עלה על יצועו עֶצֶב, על כי נמנע ממנו להחזיק בדרכו ולשמח לב העניים, כאשר נהג לעשות מדי שנה בשנה. בבוקר שלמחרת התעורר ר' הדאן נפעם כולו. העצב היה ממנו והלאה. דמות אביו הצדיק ר' חיים, עמדה לפני עיניו כפי שהופיעה לפניו בחלומו באומרה: "אל תדאג בני, גם השנה תוכל לקבל את פני החג, כפי שהיית רגיל לעשות תמיד". הדברים חיזקו את לבו, והוא היה סמוך ובטוח שחלומו עומד להתקיים.

כעבור זמן קצר הופיע בביתו משרתו של הגביר משה אפללו. "אדוני מבקש שכבוד הרב יבוא אליו", אמר בהכנעה. כדרכו תמיד, לא סירב הרב לבקשה. הוא הצטרף אל המשרת, ויחדיו שמו פעמיהם אל ביתו של הגביר. משה אפללו קיבל את פני הרב בהדרת כבוד. "דבר לי אל הרב", פתח. "הלילה, בחלום, הופיע לפני ר' חיים פינטו זצ"ל, והוא ציווה עליי לדאוג, לכך שלכבוד הרב לא יחסר מאומה לכבוד החג".

הוא הוציא מכיסו סכום כסף ומסרו לרב, תוך שהוא ממשיך לומר: "אין זה מן הראוי, שרק אני אוכל ללבוש בגדים חדשים בחג, וכבוד הרב יאלץ להסתפק בבגדים ישנים". ר' הדאן לא סירב למתנה, שאביו השפיע לו. הוא לקח את מתנתו של העשיר, נפרד ממנו לשלום, ושם את פניו לבית-המסחר. בכסף קנה בגדים ודברים נחוצים לעניים, והשאיר לעצמו מעט, כדי לקנות גם לבני ביתו את הדרוש לחג, ולקיים את מצוות "ושמחת בחגיך", כפי שאביו ציווה עליו.

בצעירותו עבר ר' הדאן ברחוב, והנה ניגש אליו ערבי והכה אותו על לא עוול בכפו. הרב בתגובה לקח אבן בידי וזרק על הערבי ופגע בפניו והחלו לזוב דם, דבר הסיפור 'כיצד העיז הוודי להכות גוי' התפשט כאש בשדה קוצים ואף הגיע לשמע המושל, הלה שלח לקרוא לאביו הצדיק רבי חיים פינטו, שיעשה את דרכו אליו וייתן את הדין על מעשה בנו.

ר' חיים הגיע אל שר העיר. והנה לתדהמת כולם נראו כמין שני קרני אש יוצאים מפניו של הרב הקדוש, עד שכמעט נשרף שר העיר, ולפתע התחיל השר לצעוק למשרתיו: "מספיק, חם לי, בוער לי", ובהתקרב הרב הקדוש אליו ביקש שר העיר מחילה על שהטריחו (היות והבין כי בכח הרב לכלותו מן העולם, ולפיכך החל חושש על חייו), ולאחר מכן השר ביקש מהרב הקדוש להעניש אותו ערבי, שהיכה את בנו רבי הדאן, הרב סירב לדבר ונעשה קידוש ה' גדול.

האדמו"ר הרב צבי הירש פרידמן מליסקא זצ"ל - נולד ב-ה' אייר ה'תקנ"ח (1808) באוהיל (הונגריה). התייתם מאביו בגיל צעיר. מסופר כי אימו היתה קמה בחצות הלילה, ממררת בבכי על צער השכינה ועל חורבן בית-המקדש. בדמעות שזלגו ללא הפוגה היתה רוחצת את מצח בנה. בשנת ה'תקע"ו (1816) כשהיה כבן שמונה שנים התייתם מאביו ובגיל צעיר התחיל להתפרסם כעילוי. למד בשקידה רבה וידע בעל פה את כל 'חושן משפט' וה'קצות'. שם משפחתו במקור היה פרישמן, אבל הוא שינה אותו לפרידמן כדי להימנע מגיוס לצבא.

לאחר נישואיו רעייתו פתחה חנות ברחוב שבו לא היו חנויות של יהודים, כדי שלא להשיג את גבולם ורבינו לימד תורה לנערים. לאחר פטירת רבו, האדמו"ר ר' משה טייטלבוים, ייסד את חסידות ליסקא במחוז זמפלן שבצפון מזרח הונגריה ועמד בראשה. אלפי חסידים נהרו אליו מרחבי הונגריה והארצות השכנות לקבל את עצתו וברכתו. רבים פנו אליו ונושעו. אהב כל יהודי. פיזר סכומים עצומים שקיבל ככספי פדיון, לאביונים ועניים. ביתו היה דל, רצפת ביתו היתה אדמה חשופה ולא היו אפילו קורות עץ לכסות את אדמת הבית. נפטר ב-י"ד אב ה'תרל"ד (1874). חי כ-66 שנים. ציונו בליסקא. חתנו, ר' חיים פרידלנדר, מילא את מקומו.

אביו: ר' אהרן. **אימו:** מרת שרה. **אשתו:** מרת קריינטשא (בת ר' יצחק הכהן מהעיירה אוהיל). **אחיו:** ר' זאב וואלף טשקווער, ר' יהודה לייבוש. **בתו:** מרת חיה שרה. **מרביתיו:** האדמו"רים ר' משה טייטלבוים (הראשון- בעל 'ישמח משה'. היה רבו המובהק), ר' חיים הלברשטאם, ר' אברהם מדמביץ, ר' מאיר מפרמישלאן, ר' צבי הירש הלר (מח"ס 'טיב גיטין'), ר' שלום רוקח מבעלז. **מתלמידיו:** ר' חיים פרידלנדר (מח"ס 'טל חיים' ו-'טל חיים וברכה'), ר' יוזפא גולדברגר, האדמו"ר רבי ישעיה שטיינר מקרסטיר, ר' הירצקא ראצפרטר, ר' שמואל קאמאדר ועוד הרבה מגדולי רבני אונגארין. **חתניו:** הגאונים ר' חיים פרידלנדר, ר' יוזפא גולדברגר. **מספריו:** **יאך פרי תבואה**- על התורה **יהישר והטוב**- על המועדים, דרשות והספדים.

כשרבינו שימש ברבנות בעיר ליסקא, לא רצה בשום אופן להשתמש במשכורתו שלו, רק הניח את הכסף. כאשר בנו בית-כנסת גדול בעיר, הציעו לו גם לבנות בית בשבילו. רבינו לא הסכים בשום פנים ואופן ואמר **שאין לבנות בית קבע כאן, כאשר אנחנו נמצאים בגלות**.

פעם אחת הרב ישעיה שטיינר (רבי ישעיה'לה מקרסטיר שהיה שמשו של רבינו) ליווה את רבינו בדרכו להסתופף בצל הגה"ק האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז (בעל 'דברי חיים') זיע"א. בדרך הרכבת עצרה בעיר בארדיוב. שם המתין זמן קצר עד שתגיע רכבת שבה ימשיכו את נסיעתם. בעודם ממתינים שם מחוץ לעיר, הדיין דמתא ניגש אליהם. הדיין הלך ביחד עם אברך אחד אשר אשתו התקשתה ללדת והיתה בסכנה גדולה. הדיין ביקש מרבינו מליסקא להיכנס לעיר לביתה של המקשה ללדת, להתפלל עבורה ולהאציל את ברכת קודשו. רבינו מיהר לדרכו באותו הזמן. לכן התנצל לפניו, והסביר כי הוא צריך להגיע עוד באותו היום לצאנז ולהתפלל שם תפילת מנחה. אם ייכנס עתה לעיר, ינהרו אליו תושבי העיר ובגלל זה תתאחר נסיעתו.

רבינו פנה אל משמשו הנאמן (הצדיק הרב ישעיה שטיינר) ואמר לו: "הרי הינך לבוש במעיל שלי. בכיס מצויות כמה חתיכות סוכר. לך נא אל בית המקשה ללדת ותן לה חתיכת סוכר. אחר כך תחזור לבשר אותנו בשורת מזל טוב". וכן היה. ר' ישעיה הלך לביתה של המקשה לילד, והוציא כמה חתיכות סוכר מכיס מעילו של רבו, עבור המקשה ללדת. כאשר הכניסו חתיכת סוכר לפיה, היא ילדה בשעה טובה ומוצלחת. ר' ישעיה חזר אל רבינו לבשרו בשורת מזל טוב והם המשיכו את דרכם לצאנז.

עברו מספר ימים ממאורע זה. הדיין דק"ק בארדיוב הגיע לצאנז. ר' חיים מצאנז שאל: "למה באת הנה, הרי לא חודש ולא שבת היום?". הדיין מבארדיוב השיב: "באתי להתלונן על רבי צבי הירש פרידמן מליסקא". סיפר הדיין, כי הרה"ק מליסקא עבר דרך בארדיוב, והראה את כוחו בהשפעת ישועות נפלאות מבלי להתפלל על הזקוק לישועה או לברכו. רק בחתיכות סוכר לבדן פעל ישועה. כפי הנראה, חשש הדיין מבארדיוב, שמא באה הישועה חלילה לא מצד הקדושה. האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז אמר לו: "אתה אדם חכם ואני אסביר לך. הצדיק הרב צבי הירש פרידמן מליסקא קידש את כל אבריו והגיע לדרגת אדם הראשון קודם החטא. לכן כל מה שהוא לוקח בידו - מסוגל לרפואה". (מופת הדור)

פעם רבינו ובנו נכנסו לעיר אחת באישון ליל. מאחר ולא היה להם מקום להתארח, הם נאלצו להיכנס לבית המדרש. שם עסקו בתורה הקדושה. הרעב גבר והטריד אותם מעסק התורה. באותה שעה הייתה אשה אחת 'מקשה ללדת' בעיר. אימו של רבינו באה לאימה של המקשה לילד בחלום ואמרה לה: "אם ברצונך שתחיה בתך, לך נא ותני צנריל (מטבע ששוויו עשרה זהובים) לבני השובה עתה בבית המדרש. בזכות זה תלד בתך מיד בנקל". האם מיהרה לבית המדרש, ועשתה כפי שנצטווה, ואכן מיד נולד בן לבתה למזל טוב. אחר הדברים האלה רבינו פנה לבנו באמרו: "אם כבר ירדה אימי ממנוחתה בגן עדן לעולם השפל הזה, ונגלתה אל אותה אשה בחלום הלילה, וכי לא היה ביכולתה לצוות עליה לתת צוואנציגר? (מטבע ששוויו עשרים זהובים), ומדוע אמרה לה רק 'צנריל' ותו לא? אלא כשה' יתברך רוצה צנריל יהיה רק צנריל. כל מזונותיו של אדם קצובין לו, ואי אפשר להוסיף עליהם ולא לפחות מזה. ככל היוצא מפיו של בורא עולם - יעשה".

האדמו"ר הרב יצחק פרידמן מבוהוש זצ"ל- נולד ב-כ"ו אייר ה'תרס"ג (1903) בעיירה שפיקוב. את ימי בחורו עשה כשהוא לומד בהתמדה בחצר אביו הגדול. טובי ת"ח מבאי ביתו של אביו הק' שימשו כמלמדים וחברותו. כך עלה והתעלה בתורה ומילא את כרסו בש"ס ופוסקים תוך שהוא מסתיר את ידיעותיו מכולם. בחורף ה'תר"פ (1919) פרצה מגפת טיפוס נוראה באוקראינה ואימו נפטרה. כאשר רבינו היה בחור כבן שש עשרה אביו נפטר. ביום הראשון של השבעה רבינו ואחיו אושפזו בבית"ח לאחר ששניהם נדבקו במגיפה. לאחר כשלושה שבועות התרפאו וחזרו לביתם. אחיו ר' דוד ברח מאימת הקומונסטים והקים את חצרו בפלישט. אולם הוא נרצח על קידוש ה' הי"ד. רבינו התמנה כאדמו"ר בשפיקוב במקום אביו. באותו הזמן הקומוניסטים עלו לשלטון ורדפו את היהדות. לפני נישואיו עבר לעיירה הסמוכה הינטשטט, שם זכה לקבל סמיכה. לאחר נישואיו הקדיש את רוב זמנו ללימוד תורה ולעבודת ה' כאשר חותנו דאג לכל צרכיו במשך שמונה שנים. בשנת ה'תר"צ (1930) עבר להתגורר בבוקרשט, שם התחיל לשמש כאדמו"ר לחסידים המעטים שהתגוררו שם. בשנת ה'ת"ש (1940) הנאצים ימ"ש החריבו קהילות שלמות. אלפי פליטים נהרו לבוקרשט. רבינו פתח את דלתות ביתו ברח' אולטני 38.

במשך חמש שנים עשה זאת למרות שדבר זה הוגדר כעבירה פלילית שעונשה מוות ללא משפט. ב-י"א תשרי ה'תש"ג (1942) לאחר פטירת האדמו"ר ר' מנחם מנדל מבוהוש רבינו התחיל לשמש כאדמו"ר גם בבוהוש. לאחר 13 שנים מנישואיו נולדה בתו. ב-י"ד אייר ה'תשי"א (1951) הצליח להימלט מרומניה לארץ ישראל והוא התיישב בת"א. עד מהרה הכתובת ברח' רוטשילד 112 הפכה למוכרת ורבים פקדו את ביתו. פתח בית-כנסת והקים בית-מדרש. בשנת ה'תשל"ב (1972) פתח כולל אברכים בתל אביב. בשנת ה'תשמ"ז (1987) עבר לבני ברק. פתח את ישיבת בוהוש. קיבל כל אדם בנימה אבהית ודאג לבקשתו. יסד ישיבה. מלומד בניסים. ב-י"ד אב ה'תשנ"ב (1992) בשעה חמש רבינו התעורר ושאל את המשמש: "כמה זמן נשאר עוד?". המשמש חשב שהרב שאל כמה זמן יש עד לתפילה וענה: "עוד שעתיים". רבינו השיב שיש לו רק שעה אחת. כעבור שעה רבינו ביקש לטעום משהו כדי לברך 'שהכל' ומיד נפטר. פטירתו היתה בארוזה שבשווייץ. חי כ-89 שנים. ציונו בבית-העלמין נחלת יצחק בגבעתיים בחלקת אדמו"ר ר' רוז'ין.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' דוד. **סבא (מצד האם):** האדמו"ר ר' מרדכי טברסקי משפיקוב. **אביו:** האדמו"ר ר' שלום יוסף. **אשתו:** מרת יוכבד פייגא (בת דודו, ר' מנחם מנדל. התחתן בשנת ה'תרפ"ד). **בתו (היחידה):** מרת שיינדל שרה דבורה (נישאה לר' ישראל שלום יוסף פנחס פרידמן זצ"ל).

יודי יוצא רומניה סיפר כי כשהיה בחור הוא גר בבוקרשט. היו יהודים שעבדו אצל המשטרה החשאית ברומניה. למרות זאת הם היו מגיעים אל רבינו. הם היו נכנסים עם קוויטל לברכה וישועה. מכיוון שהם לא רצו שיראו אותם, הם היו נכנסים לצדיק לאחר חצות לילה. אותו יודי סיפר שהוא בעצמו נתפס לקומוניזם והתרחק מכל זיק של יהדות. הוא התחיל ללמוד באוניברסיטה. יחד איתו היו קבוצת יהודים שגם הם נתפסו לקומוניזם. באחד הימים הם היו צריכים לעבור מבחן קשה. הם חששו שלא יצליחו במבחן. הם ידעו כי הקומוניסטים מראים כלפי חוץ שהם שווים בין אלו שאינם יהודים אבל במציאות הם ניסו להכשיל את היהודים. כמה מהבחורים היהודים אמרו: "יש כאן רבי גדול. נלך אליו ונבקש ממנו ברכה להצלחה בבחינה".

חלק מהם הלכו לרבינו וביקשו את ברכתו. הצדיק אמר להם: "ברחוב הראשי בבוקרשט יושבים עניים. כמעט כולם גויים. תנו להם צדקה". בנוסף לכך הורה להם כי בשעת הבחינה יעמידו על השולחן מול העיניים מראה וכך יעשו את המבחן. למרות ההוראה המוזרה הם לא שאלו דבר. בשעת הבחינה, חבריהם שלא הלכו לרבינו ראו את המראה והתחילו לצחוק עליהם. המציאות היתה שכל אלו שלא הלכו לצדיק לבקש ברכה- לא עברו את הבחינה וכל אלו שביקשו את ברכת הרב וקיימו את דבריו, עברו את המבחן בהצלחה מרובה ועמדו בראש רשימת התלמידים המצטיינים באותו מקצוע.

יודי אחד סיפר שפעם אחת הוא נכנס לרבינו. הוא מסר קוויטל והזכיר את בנו הקטן שמתקשה להוציא אפילו הברה אחת מפיו. הוא פנה לרופאים אבל אף אחד לא יודע מה הבעיה של הבן. רבינו אמר לו: "אל תדאג, כאשר הילד יתחיל ללמוד, הוא ידבר כפי שצריך". הקשיים של הבן המשיכו. כאשר הגיעה הזמן, הבן נכנס ללמוד בחיידר. באותו היום שהתחיל ללמוד, האיש לא זכר את דברי רבינו, אבל כאשר הילד חזר מהחיידר, הבן התחיל לדבר כאילו מעולם לא סבל מבעיה. רק אז הוא זכר בדברי רבינו. כשהבן גדל הוא הפך להיות דרשן.

הצדיק הרב שמואל שמאי זצ"ל- נולד בשנת ה'תרע"ט (1918) בעיר יזד שבאיראן. אבי אבות המשפחה היה מתלמידי הגאון המקובל מולא אור שרגא שלמד תורה מפי אליהו הנביא והיה לו רוח"ק. פעם ביקש מרבו שיגלה לו לאיזה שבט מתייחסת משפחתו. הרב ענה שאינו יכול לגלות אבל גילה לו שהוא מתייחס לשמאי הזקן, מאז שם המשפחה הוא שמאי.

כבר בילדותו ניכרו בו כישרונותיו ללימוד התורה. בצעירותו לימד לימודי קודש בבית הספר היהודי היחיד שהיה באיראן כאשר בלילות העמיק בלימוד התורה הקדושה. בנוסף שימש גם שוחט ומוהל ועשה את כל מעשיו לשם שמיים ושלא על מנת לקבל פרס. לימים, עוד בחיי אביו, רבינו התחיל למסור שיעורים בבית המדרש שבו לימד אביו. רבינו מסר שיעורים ודרשות בתורת הפשט ואביו מסר שיעורים בתורת הסוד. צניעותו היתה מופלאה.

בשנת ה'תש"י (1950) עלה לארץ והתיישב בירושלים. למרות המצב הכלכלי הקשה סירב להנות מתורתו. הוא פתח חנות קטנה לממכר כלי בית בשכונת גאולה בירושלים, בחנותו היה לומד תורה. עם זאת, לא הפסיק לעסוק בצורכי ציבור בבית הכנסת של העדה היזדית בירושלים. היה דרשן, חזן, שוחט ומוהל. ביתו היה פתוח לכל דורש ושואל. אוהב שלום ורודף שלום. ענוותן מופלא. ברח מן הכבוד.

במשך עשרות שנים דרש רבינו את דרשותיו בבית הכנסת המפורסם 'תפארת ירושלים' לעדת היזדים בשכונת הבוכרים בירושלים. מידי שבת היה נעמד בהיכל הגדול של בית הכנסת במשך מספר שעות ומרתק את קהל שומעיו ומסביר להם במאור פנים ובמתקנות את מוסרי הפרשה.

קולו היה חזק, חודר ללבבות ובמנגינה נעימה. רבינו התבטל ביטול מוחלט לאביו. כשהציעו לו לשמש כרב קהילה בחו"ל התייעץ עם אביו שפסק לו שלא יעזוב את ארץ הקודש. נפטר ביום שישי, י"ד אב ה'תשנ"ד (1994). חי כ-76 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים סמוך לקבר אביו.

אביו: הצדיק הרב משה (מגדולי וחכמי יזד. מפורסם בצדקותו ובתפילותיו שהושיעו רבים). **אימו:** מרת מרים. **אשתו:** מרת שולמית אייט (בת דודתו). **בנו:** ר' אבנר. **בתו:** מרת בתיה. **מרביתיו:** אביו, הצדיק הרב משה. **מספריו:** **דברי שמואל** **אבי ידע** **על כנפי נשרים**. רבינו זכה להסכמה מגדולי הדור, בראשם שר התורה מן רבינו עובדיה יוסף, אשר שיבחו והיללו את המחבר ואת תורתו **יושמואל בקוראי שמו**- חוברת שיצאה לאחר פטירתו ובה ליקוט מעט חידושים מספריו וכן פיוטים שלו ודברים שכתבו עליו.

צניעותו של רבינו היתה לשם דבר, ענוה בלתי מצויה היתה טבועה בנפשו. כאשר הלך ברחובות קריה כל מי שהיה אותו היה בטוח שמדובר באדם פשוט מהשורה מאחר ורבינו לא היה חפץ להתהדר בבגדי רבנות אשר הוא ראויה להם.

רבינו לא רצה לעשות את התורה קרדום לחפור בה. למרות המצב הכלכלי הקשה ששרר באותם הזמנים בירושלים רבינו סירב לקבל כסף עבור השיעורים והדרשות שהעביר. במהלך השנים רבינו עסק לפרנסתו. כמובן שתורתו היתה העיקר ומלאכתו עראי. רבינו פתח חנות קטנה לכלי בית בשכונת גאולה בירושלים שבה ישב ועסק בתורה ובה גם כתב חלק מחידושי תורתו.

רק כאשר נכנס קונה לחנות, רבינו פסק לרגע והניח את הספר, שאל את הקונה לרצונו ודאג לבקשתו. רק לאחר שהקונה קיבל את מבוקשו רבינו חזר ללימודו כאילו לא הופרע כלל. כשביקשו ממנו לבוא ולדרוש או לחזק ולהשפיע על מי מבני עדתו, מיד סגר את החנות אפילו אם היה מדובר באמצע היום ולא חזר לחנות עד שסיים את עניינו וכמובן שלא לקח על כך כסף.

על אף גדולתו היה מעודד אחרים לומר דברי תורה ומקשיב להם כאילו הוא היה תלמידם. בפרט היה מעודד את הצעירים לומר דברי תורה. פעם אחת רבינו הפציר בילד ממשפחתו לומר דבר תורה. הילד היסס מכיוון שלא היה לו מה לומר מענייני דיומא או מענייני הפרשה אלא רק מפרשה אחרת שלמד באותו זמן בכיתה. רבינו אמר לו בחיוך גדול שבדאי הוא יכול לומר מה שירצה. רבינו הקשיב, חיך חיוך והעניק תחושת ביטחון ועודד את הילד להמשיך ולדבר.

רבינו ברח מן הכבוד כמטחווי קשת. הסתיר את ידיעותיו בציבור ולא החזיק טובה לעצמו. כל מי שראה אותו חשב שמדובר באדם פשוט. שנים רבות רבינו לא חפץ להתהדר בבגדי רבנות אשר היה ראוי להם. פעם ילד אחד מבני המשפחה ביקש מרבינו שיברך אותו. רבינו הניח את שתי ידיו על ראש הילד וברך אותו בברכה חמה ומלאה אהבה. לאחר שסיים את הברכה, רבינו פנה ליד וביקש: "עכשיו הגיע תורך, אתה יכול לברך אותי?". הילד הניח את שתי ידיו הקטנות על ראש רבינו וברכו בתמימות וברגש.

כשאושפזה אימו בבית החולים למשך זמן רב, רבינו עזב את כל עיסוקיו ועמד לצידה, אף שהדבר היה כרוך בויתורים רבים על לימודיו ועבודתו. במסירות שאין לה גבול, הוא דאג לכל צרכיה והקדיש את כל זמנו להיות לצידה. רבינו לא הסתפק רק בנוכחותו ליד מיטת אמו. הוא פנה להנהלת בית החולים והציע את עצמו לעבודה בבית החולים כדי שיוכל להיות לה לעזר בכל עת שתצטרך.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים